

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΡΗΤΗ»

Πρόγραμμα “ΚΡΗΤΗ”

**Τεκμηρίωση της πρότασης 1^{ης} Αναθεώρησης του
Προγράμματος “Κρήτη” 2021-2027**

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	1
2. Συνοπτική παρουσίαση του Προγράμματος “Κρήτη” 2021-2027.....	1
3. Αναγκαιότητα και βασικοί άξονες αναθεώρησης του Προγράμματος “Κρήτη” 2021-2027	3
3.1.1. Βασικοί άξονες αναθεώρησης.....	4
3.1.2. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων ανά Προτεραιότητα, Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσης .	5
3.1.3. Επιπτώσεις προτεινόμενης αναθεώρησης στην κλιματική αλλαγή	8
4. Αναλυτική Παρουσίαση της πρότασης αναθεώρησης ανά Προτεραιότητα και Ειδικό Στόχο του Προγράμματος.....	9
4.1.1. Προτεραιότητα 1. Προώθηση της Καινοτομίας και στήριξη της επιχειρηματικότητας.....	9
4.1.2. Προτεραιότητα 2. Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα	14
4.1.3. Προτεραιότητα 3. Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας.....	18
4.1.4. Προτεραιότητα 4. Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και της Κοινωνικής Συνοχής	19
4.1.5. Προτεραιότητα 5. Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας	22
4.1.6. Προτεραιότητα 6. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου	29
4.1.7. Προτεραιότητα 7. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	35
4.1.8. Προτεραιότητα 8. Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	36

1. Εισαγωγή

Το παρόν αποτελεί την Τεκμηρίωση της 1^{ης} αναθεώρησης του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 και συνοδεύει την πρόταση αναθεώρησης του Προγράμματος.

Η προτεινόμενη αναθεώρηση λαμβάνει υπόψη της τα αποτελέσματα της Ενδιάμεσης Αξιολόγησης του Προγράμματος.

2. Συνοπτική παρουσίαση του Προγράμματος “Κρήτη” 2021-2027

Το Πρόγραμμα “Κρήτη” 2021-2027 αποτελεί ένα (1) από τα δεκατρία (13) Περιφερειακά και επτά (7) τομεακά προγράμματα του ΕΣΠΑ για την περίοδο 2021 -2027, το οποίο εγκρίθηκε με την C(2022) 6126 final της 22.08.2022 Απόφασης της ΕΕ και διαθέτει προϋπολογισμό **564,5 εκ. €** δημόσιας δαπάνης (ΔΔ) με τη συνεισφορά της ΕΕ να ανέρχεται στο 85% δηλ. σε **479,9 εκ. € Κοινοτικής Συνδρομής (ΚΣ)**.

Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από δύο (2) διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+). Οι ενωσιακοί πόροι (σε όρους Κοινοτικής Συνδρομής) του ΕΤΠΑ ανέρχονται σε **355,6 εκ. €** και του ΕΚΤ+ με **124,3 εκ.€**.

Το Πρόγραμμα “Κρήτη” 2021-2027 υιοθετεί τους τέσσερις αναπτυξιακούς στόχους του Στρατηγικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας που αποτυπώνονται στο Σχήμα που ακολουθεί.

Σχήμα 1: Αναπτυξιακοί Στόχοι Προγράμματος “Κρήτη” 2021-2027

Παράλληλα, το Πρόγραμμα “Κρήτη” στο πλαίσιο σχεδιασμού των παρεμβάσεων του ΕΣΠΑ 2021-2027:

- υποστηρίζει τις Εθνικές Στρατηγικές και τα Εθνικά Σχέδια Δράσης που καταρτίζονται στο πλαίσιο εφαρμογής των πρόσφορων όρων,
- υποστηρίζει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των Κανονισμών ΕΔΕΤ για τις θεματικές συγκεντρώσεις,
- λειτουργεί συμπληρωματικά και συνεργάζεται με τα τομεακά προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, σε ένα πλαίσιο πλήρους διαχωρισμού των δράσεων,
- συνεργάζεται με το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης για τα νησιά,
- ενισχύει κατά κύριο λόγο δράσεις για τις οποίες αρμοδιότητα σχεδιασμού και υλοποίησης έχουν περιφερειακοί και τοπικοί φορείς.

Συνολικά το Πρόγραμμα διαμορφώνεται σε **έξι (6) προτεραιότητες που αντιστοιχούν στους Στόχους Πολιτικής της ΕΕ για την ΠΠ 2021-2027** και **δύο (2) προτεραιότητες τεχνικής βοήθειας** (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+):

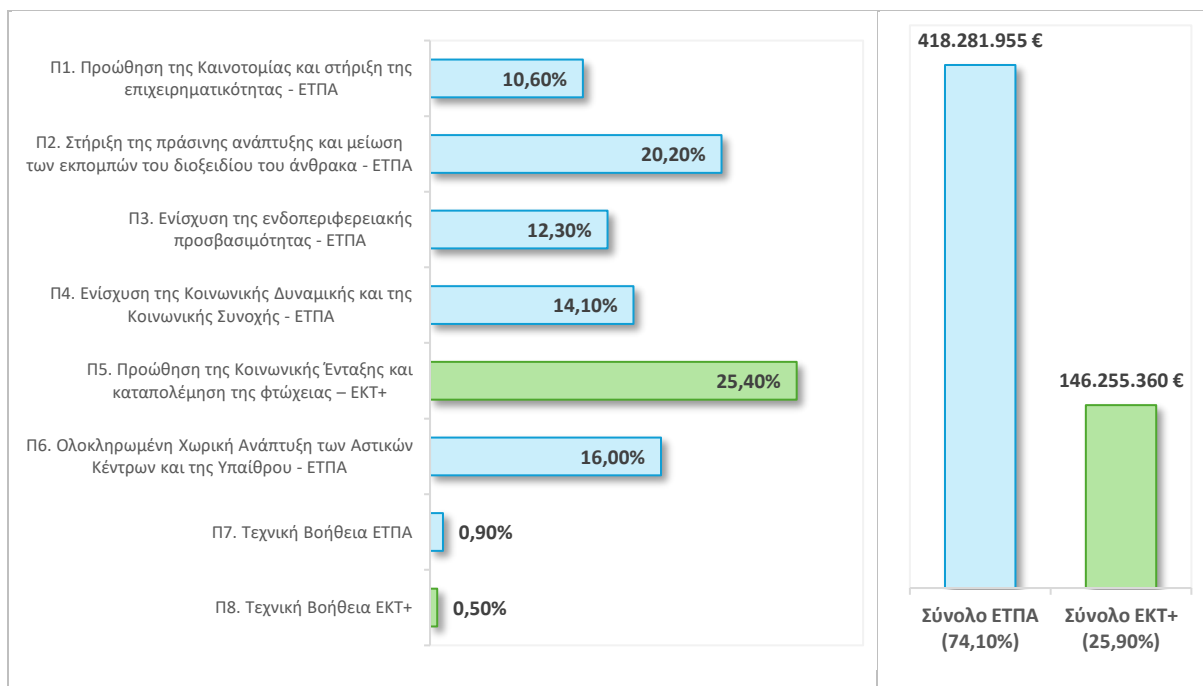
Πίνακας 1: Αντιστοίχιση Στόχων Πολιτικής με Προτεραιότητες του Προγράμματος Κρήτη και τις επιδιώξεις τους

ΣΠ1 Μια Εξυπνότερη Ευρώπη Προώθηση καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού 10,6% των συνολικών πόρων	Προτεραιότητα 1: Προώθηση της Καινοτομίας και στήριξη της Επιχειρηματικότητας [ΕΤΠΑ] Επιδιώκεται η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων, η προώθηση των δεσμών έρευνας - επιχειρηματικότητας, η ανάπτυξη περιφερειακών μηχανισμών υποστήριξης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας με αξιοποίηση της καινοτομίας, διασύνδεση των κλάδων, ενδυνάμωση του οικοσυστήματος καινοτομίας, ενίσχυση της εξωστρέφειας και ανάπτυξη δραστηριοτήτων σε τομείς αιχμής και κλάδους που ενισχύουν την περιφερειακή εξειδίκευση και μεγέθυνση.
Προτεραιότητα 2: Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα [ΕΤΠΑ] Επιδιώκεται η μείωση των εκπομπών CO ₂ μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης υποδομών του δημόσιου τομέα, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή μέσω της ενίσχυσης πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών που συνδέονται με το κλίμα, η βελτίωση της αποδοτικότητας και η βιώσιμη διαχείριση του νερού ύδρευσης, η ορθή διαχείριση των υγρών αποβλήτων για προστασία των υδάτινων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων της Κρήτης, η ενίσχυση της αστικής βιοποικιλότητας μέσω της ανάπτυξης πράσινων υποδομών στον αστικό χώρο.	ΣΠ2 Μια πιο πράσινη Ευρώπη Προώθηση καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων 20,2% των συνολικών πόρων
ΣΠ3 Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη Ανάπτυξη προβάσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών, έξυπνων και βιώσιμων μεταφορών 12,3% των συνολικών πόρων	Προτεραιότητα 3: Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας [ΕΤΠΑ] Επιδιώκεται η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας του περιφερειακού και εθνικού οδικού δικτύου της Κρήτης κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή, προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις προσβασιμότητας ΑμεΑ, όπου αυτό απαιτείται και εξασφαλίζοντας τη χρήση έξυπνων συστημάτων, όπου αυτό ενδείκνυται.
Προτεραιότητα 4: Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και Κοινωνικής Συνοχής [ΕΤΠΑ] Επιδιώκεται (α) η ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων χωρίς αποκλεισμούς, η ενίσχυση της εξ' αποστάσεως κατάρτισης, της διαδραστικής μάθησης και της εξατομικευμένης εκπαίδευσης, (β) η καθολική και ισότιμη πρόσβαση, κατοίκων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας και (γ) η διασύνδεση του πολιτισμού με την τοπική οικονομία, η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή και η ανάπτυξη / προβολή ανταγωνιστικών τουριστικών προϊόντων.	ΣΠ4 Μια πιο κοινωνική Ευρώπη Επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό και διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά 39,5% των συνολικών πόρων
Προτεραιότητα 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας [ΕΚΤ+] Επιδιώκεται η βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, η προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών και περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, η προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, η καταπολέμηση της φτώχειας, η ίση πρόσβαση στην ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαιδευτική διαδικασία όλων των βαθμίδων, η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, η προαγωγή της ενεργού ένταξης των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού και η ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.	
ΣΠ5 Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της Προώθηση βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης, μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών 16% των συνολικών πόρων	Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου [ΕΤΠΑ] Επιδιώκεται (α) η προσαρμογή των μεγάλων πόλεων της Κρήτης στην κλιματική αλλαγή και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, η αντιμετώπιση των φυσικών κινδύνων και η ενίσχυση της ελκυστικότητάς τους, αξιοποιώντας τη δυναμική της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης και (β) ο σχεδιασμός νέων μορφών τουρισμού, βιώσιμων και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, που

εδράζονται σε συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κρήτης και ενισχύουν τον τουρισμό εμπειρίας, υιοθετώντας το εργαλείο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης.

Μεταξύ των Προτεραιοτήτων του Προγράμματος την υψηλότερη χρηματοδοτική βαρύτητα καταλαμβάνει η **Προτεραιότητα 5** - Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (ΕΚΤ+) με ποσοστό **25,4%**, ακολουθεί η **Προτεραιότητα 2** - Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα (ΕΤΠΑ) με ποσοστό **20,2%** και η **Προτεραιότητα 6** - Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου (ΕΤΠΑ) με ποσοστό **16%**, ενώ ακολουθούν και οι λοιπές Προτεραιότητες με χαμηλότερη χρηματοδοτική βαρύτητα. Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η ποσοστιαία κατανομή των πόρων του Προγράμματος ανά Προτεραιότητα:

Σχήμα 2: Κατανομή προγραμματικών πόρων του Προγράμματος “Κρήτη” ανά Προτεραιότητα

3. Αναγκαιότητα και βασικοί άξονες αναθεώρησης του Προγράμματος “Κρήτη” 2021-2027

Η Ενδιάμεση Επανεξέταση του Προγράμματος κατέληξε στην πρόταση οριστικής κατανομής του ποσού ευελιξίας του άρθρου 86 του ΚΚΔ στις προτεραιότητες του Προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τόσο την πρόοδο επίτευξης των οροσήμων που είχαν τεθεί και τις αιτίες που συνδέονται με την επίτευξη ή μη αυτών, όσο και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση της Περιφέρειας και τις αλλαγές που επήλθαν κατά τον χρόνο που μεσολάβησε μεταξύ του σημείου έγκρισης και έναρξης υλοποίησης του Προγράμματος και του χρόνου της ενδιάμεσης επανεξέτασης, τα προβλήματα και οι προκλήσεις που οι αλλαγές αυτές δημιουργούν και τους τρόπους αντιμετώπισής τους, καθώς επίσης και τις δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση του Προγράμματος την ίδια περίοδο.

Στο ίδιο πλαίσιο ελήφθησαν υπόψη οι Ειδικές Συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τη χώρα, η πρόοδος εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) και η συμβολή του Προγράμματος στους ενεργειακούς και κλιματικούς στόχους του, καθώς η πρόοδος εφαρμογής των αρχών και των στόχων του Ευρωπαϊκού Πυλώνα για τα Κοινωνικά Δικαιώματα και η συμβολή του Προγράμματος σε αυτήν.

Τα αποτελέσματα της Ενδιάμεσης Επανεξέτασης του Προγράμματος «Κρήτη» 2021-2027 αναδεικνύουν την ισχυρή δέσμευση των παρεμβάσεων του στις κατευθύνσεις των Ειδικών Συστάσεων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, καθώς και τη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων του αναθεωρημένου Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) και τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα για τα Κοινωνικά Δικαιώματα.

Παράλληλα η μέχρι σήμερα ενεργοποίηση και πρόοδος υλοποίησης του Προγράμματος δεν δημιουργεί κάποια επισφάλεια για την αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση των παρεμβάσεων του και την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για το 2029.

Ως εκ τούτου, δεν υφίσταται ανάγκη ανακατανομής του ποσού ευελιξίας του Προγράμματος, αλλά επιτάχυνση της υλοποίησης των παρεμβάσεων του.

Η προτεινόμενη αναθεώρηση του Προγράμματος επιβάλλεται κυρίως για διαχειριστικούς λόγους και εστιάζει σε επιμέρους περιορισμένες τροποποιήσεις, οι οποίες δεν μεταβάλλουν την στρατηγική στόχευση του Προγράμματος, αλλά εξυπηρετούν με αποτελεσματικότερο τρόπο τις νέες προκλήσεις και τις αλλαγές που επήλθαν κατά τον χρόνο που μεσολάβησε μεταξύ του σημείου έγκρισης και έναρξης υλοποίησης του Προγράμματος και του χρόνου της ενδιάμεσης επανεξέτασης.

Ειδικότερα, η παρούσα πρόταση αναθεώρησης του Προγράμματος “Κρήτη” 2021-2027 επιβάλλεται κυρίως από τα ακόλουθα:

- Την ανάγκη προσαρμογής της Προτεραιότητας 6 του Προγράμματος, που περιλαμβάνει τις παρεμβάσεις για την Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου της Περιφέρειας, με βάση τις εγκεκριμένες και οριστικοποιημένες πλέον Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (BAA) και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων εκτός BAA.
- Την ανάγκη περιορισμένης έκτασης ανακατανομής των πόρων των κατηγοριών δράσεων εντός των ειδικών στόχων του Προγράμματος, προκειμένου να ανταποκριθεί αποτελεσματικότερα στις αλλαγές που επήλθαν στην κοινωνικοοικονομική κατάσταση της Περιφέρειας, τα προβλήματα και τις προκλήσεις που οι αλλαγές αυτές δημιουργούν.
- Την ανάγκη προσθήκης επιμέρους κατηγοριών δράσεων και πεδίων παρέμβασης στους επιλεγμένους ειδικούς στόχους του Προγράμματος.
- Την ανάγκη προσαρμογής ορισμένων Πεδίων Παρέμβασης και του Συστήματος Δεικτών του Προγράμματος, με βάση τις ανωτέρω μεταβολές.

3.1.1. Βασικοί άξονες αναθεώρησης

Οι βασικοί άξονες της προτεινόμενης αναθεώρησης του Προγράμματος είναι οι ακόλουθοι:

- Εισαγωγή νέας Κατηγορίας Δράσης στον Ειδικό Στόχο 1.ι της Προτεραιότητας 1 του Προγράμματος για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης κρίσιμων τεχνολογιών ή ενίσχυσης των αλυσίδων αξίας στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών (τομέας οριζόντιας προτεραιότητας της περιφερειακής RIS3) και της βιοτεχνολογίας (πεδίο του τομέα προτεραιότητας υγεία-ευεξία της περιφερειακής RIS3), με μεταφορά πόρων ύψους 5 εκ. € ΔΔ (4,25 εκ. € ΚΣ) από την Κατηγορία Δράσης 1.1.1 «Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς» του ίδιου Ειδικού Στόχου.
- Περιορισμένης εμβέλειας λουπές μεταβολές των διαθέσιμων πόρων στο επίπεδο των κατηγοριών δράσεων και πεδίων παρέμβασης, χωρίς μεταβολή των διαθέσιμων πόρων στο επίπεδο του Ειδικού Στόχου, με εξαίρεση τη μεταφορά 1,5 εκ. € ΔΔ (1,275 εκ. € ΚΣ) από τον ΕΣ 4.ια στον ΕΣ 4.α του ΕΚΤ+, προκειμένου να ενισχυθούν οι δράσεις στήριξης της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Προσαρμογή των κατηγοριών δράσεων και των πεδίων παρέμβασης της Προτεραιότητας 6 του Προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τις εγκεκριμένες και οριστικοποιημένες πλέον στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης (BAA) και ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων εκτός BAA.
- Προσαρμογή του συστήματος δεικτών του Προγράμματος λόγω:
 - μεταβολής των διαθέσιμων πόρων σε επιμέρους κατηγορίες δράσης και Πεδία Παρέμβασης (κυρίως στους ΕΣ 5.ι & 5.ii προκειμένου να ενσωματωθούν οι παρεμβάσεις των οριστικοποιημένων και εγκεκριμένων χωρικών στρατηγικών που δεν ήταν διαθέσιμες κατά το σχεδιασμό και έγκριση του Προγράμματος)
 - προσθήκης νέας δράσης για την κάλυψη νέων αναγκών και προκλήσεων
 - προσθήκης δεικτών σε δράσεις
 - προσθήκης τιμών στόχου 2029 σε περιπτώσεις δεικτών που είχαν εισαχθεί στα προγράμματα χωρίς στοχοθεσία, κατόπιν συμφωνίας με την Ευρ. Επιτροπή στο ΕΚΤ+
 - λανθασμένης αρχικής εκτίμησης της τιμής στόχου ως προς το μοναδιαίο κόστος, λανθασμένη επιλογή δείκτη για την ποσοτικοποίηση επιμέρους παρεμβάσεων, επικαιροποίησης Δελτίων

Ταυτότητας Δεικτών η οποία επηρεάζει τον τρόπο μέτρησης της τιμής στόχου τους (π.χ. μέθοδος υπολογισμού των ΙΠΑ του κοινού δείκτη εκρών RCR102).

- ο εξορθολογισμού του συστήματος των Δεικτών της Προτεραιότητας 6 με βάση τις εγκεκριμένες και οριστικοποιημένες πλέον Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων εκτός ΒΑΑ.
- Επικαιροποίηση του καταλόγου και των στοιχείων των έργων στρατηγικής σημασίας του Προγράμματος ως ακολούθως:
 - ο προσθήκη των δύο (2) παρακάτω νέων έργων, σε εκτέλεση προτάσεων ή και αποφάσεων της 3ης συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος:
 - Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας Περιφέρειας Κρήτης (έργο της Προτεραιότητας 1 – ΕΤΠΑ του Προγράμματος),
 - Κέντρο Κοινότητας, Παράρτημα Ρομά και ΚΕΜ στο Δήμο Ηρακλείου (έργο της Προτεραιότητας 5 – ΕΚΤ+ του Προγράμματος),
 - ο αλλαγή τίτλου, επικαιροποίηση χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, ενημέρωση καταλόγου ενδεικτικών δικαιούχων και π/υ έργου της ΣΒΑΑ Χανίων («Προστασία και ανάδειξη του ανατολικού αναχώματος της Παλιάς Πόλης των Χανίων (ανάπλαση, ανάχωμα, προμαχώνες)»), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην εγκεκριμένη ΣΒΑΑ και τα στοιχεία που τηρούνται στο ΟΠΣ 2021-2027,
 - ο αλλαγή τίτλου, επικαιροποίηση χρονοδιαγράμματος υλοποίησης και π/υ του έργου «Βελτίωση οδικής ασφάλειας Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου», σύμφωνα με τα στοιχεία ωρίμανσης του έργου,
 - ο επικαιροποίηση π/υ του έργου «Δίκτυα Αποχέτευσης και Εγκατάσταση επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων των παραλιακών οικισμών Κουτσουρά Μακρύ Γιαλού Δήμου Ιεράπετρας και Ανάληψης Δήμου Σητείας ΠΕ Λασιθίου - Β' Φάση»
 - ο αντικατάσταση έργων που βρίσκονται στο στάδιο της ωρίμανσης (εκπόνηση μελετών) και για τα οποία η υλοποίηση/κατασκευή μετατοπίζεται χρονικά, και αντικατάσταση αυτών από άλλα έργα της ίδιας γεωγραφικής περιοχής, και ειδικότερα:
 - αντικατάσταση έργου «Αρχαιολογικό Μουσείο Ρεθύμνου» από το έργο «Οδικός Άξονας Ρέθυμνο - Απόστολοι – Μάνδρες, Τμήμα Ρέθυμνο – Φράγμα Ποταμών» επίσης έργο της ΠΕ Ρεθύμνου, και
 - αντικατάσταση έργου «Αποκατάσταση - Επανάχρηση Μεγάλου Κοθρή» έργο της ΣΒΑΑ Ηρακλείου από το έργο «Αντιδιαβρωτική Προστασία της Παράκτιας Ζώνης της Παλιάς Ηλεκτρικής» επίσης έργο της ΣΒΑΑ Ηρακλείου

3.1.2. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων ανά Προτεραιότητα, Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσης

Η προτεινόμενη αναθεώρηση του Προγράμματος δεν επιφέρει μεταβολή στους διαθέσιμους πόρους ανά Προτεραιότητα. Επίσης δεν επιφέρει μεταβολή στους διαθέσιμους πόρους των Ειδικών Στόχων εκτός των ΕΣ4.1α και ΕΣ4.α, όπου το ποσό των ΔΔ 1,5 εκ ευρώ μεταφέρεται από τον ΕΣ4.1α στον ΕΣ4.1α της Προτεραιότητας 5 του Προγράμματος, όπως παρουσιάζεται και στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 2. Μεταβολές πόρων ανά Προτεραιότητα και Ειδικό Στόχο

Προτεραιότητα / Ειδικός Στόχος	Ενωσιακή συνεισφορά			Δημόσια Δαπάνη		
	Εγκεκριμένος π/υ	Πρόταση ανακατανομής πόρων	Νέος π/υ	Εγκεκριμένος π/υ	Πρόταση ανακατανομής πόρων	Νέος π/υ
Προτεραιότητα 1	50.793.785		50.793.785	59.757.395		59.757.395
1.i	22.950.000		22.950.000	27.000.000		27.000.000
1.iii	27.843.785		27.843.785	32.757.395		32.757.395
Προτεραιότητα 2	96.966.163		96.966.163	114.077.839		114.077.839
2.i	23.375.000		23.375.000	27.500.000		27.500.000
2.iv	21.250.000		21.250.000	25.000.000		25.000.000

Προτεραιότητα / Ειδικός Στόχος	Ενωσιακή συνεισφορά			Δημόσια Δαπάνη		
	Εγκεκριμένος π/υ	Πρόταση ανακατανομής πόρων	Νέος π/υ	Εγκεκριμένος π/υ	Πρόταση ανακατανομής πόρων	Νέος π/υ
2.v	42.075.000		42.075.000	49.500.000		49.500.000
2.vii	10.266.163		10.266.163	12.077.839		12.077.839
Προτεραιότητα 3	58.788.335		58.788.335	69.162.748		69.162.748
3.ii	58.788.335		58.788.335	69.162.748		69.162.748
Προτεραιότητα 4	67.829.072		67.829.072	79.798.909		79.798.909
4.ii	26.350.000		26.350.000	31.000.000		31.000.000
4.v	26.350.000		26.350.000	31.000.000		31.000.000
4.vi	15.129.072		15.129.072	17.798.909		17.798.909
Προτεραιότητα 5	121.884.045		121.884.045	143.392.995		143.392.995
4.α	3.910.000	1.275.000	5.185.000	4.600.000	1.500.000	6.100.000
4.στ	21.420.000		21.420.000	25.200.000		25.200.000
4.η	5.687.345		5.687.345	6.690.995		6.690.995
4.θ	10.710.000		10.710.000	12.600.000		12.600.000
4.ι	2.975.000		2.975.000	3.500.000		3.500.000
4.ια	73.781.700	-1.275.000	72.506.700	86.802.000	-1.500.000	85.302.000
4.ιβ	3.400.000		3.400.000	4.000.000		4.000.000
Προτεραιότητα 6	76.912.304		76.912.304	90.485.064		90.485.064
5.i	62.069.914		62.069.914	73.023.428		73.023.428
5.ii	14.842.390		14.842.390	17.461.636		17.461.636
Προτεραιότητα 7	4.250.000		4.250.000	5.000.000		5.000.000
TB	4.250.000		4.250.000	5.000.000		5.000.000
Προτεραιότητα 8	2.433.010		2.433.010	2.862.365		2.862.365
TB	2.433.010		2.433.010	2.862.365		2.862.365
ΣΥΝΟΛΟ	479.856.714	0	479.856.714	564.537.315	0	564.537.315

Σε επίπεδο Κατηγοριών Δράσεων και Πεδίων Παρέμβασης προτείνονται οι ακόλουθες μεταφορές πόρων ανά Προτεραιότητα του Προγράμματος (παρουσιάζονται μόνο οι κατηγορίες δράσεων για τις οποίες προτείνεται μεταβολή των διαθέσιμων πόρων τους).

Πίνακας 3. Κατηγορίες Δράσεων (και ΠΠ) με προτεινόμενη μεταβολή πόρων¹

ΕΣ	Κατηγορίες Δράσεων	ΠΠ Κωδ.	Εγκεκριμένη ΔΔ	Πρόταση ανακατανομής πόρων	Νέα ΔΔ
Προτεραιότητα 1					
1.i	Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς	26	13.500.000	-5.500.000	8.000.000
	Περιφερειακός Μηχανισμός Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας	25	500.000	500.000	1.000.000
	Προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στους τομείς του ψηφιακού μετασχηματισμού και της βιοτεχνολογίας στην Περιφέρεια Κρήτης, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας STEP	191		2.500.000	2.500.000
		193		2.500.000	2.500.000
1.iii	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων	24	27.757.395	-7.000.000	20.757.395
		21		7.000.000	7.000.000
Προτεραιότητα 2					
2.iv	Ετοιμότητα φορέων για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών	58	6.000.000	-5.500.000	500.000
		60		5.500.000	5.500.000
	Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών	58	1.000.000	-1.000.000	0
		60		1.000.000	1.000.000
Προτεραιότητα 4					
4.ii	Αναβάθμιση/συμπλήρωση του εργαστηριακού εξοπλισμού γ'/βάθμιας εκπαίδευσης	123	5.000.000	-1.500.000	3.500.000

¹ Στον Πίνακα παρατίθενται μόνο οι κατηγορίες δράσεων για τις οποίες προτείνεται μεταβολή των διαθέσιμων πόρων

ΕΣ	Κατηγορίες Δράσεων	ΠΠ Κωδ.	Εγκεκριμένη ΔΔ	Πρόταση ανακατανομής πόρων	Νέα ΔΔ
	Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων γ'/βάθμιας εκπαίδευσης	123	3.000.000	1.500.000	4.500.000
4.ν	Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών υποδομών υγειονομικών μονάδων	128	5.500.000	2.000.000	7.500.000
	Αναβάθμιση / συμπλήρωση των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας	127	9.000.000	-2.000.000	7.000.000
Προτεραιότητα 5					
4.α	Δράσεις συμβουλευτικής-κατάρτισης-πιστοποίησης- πρακτικής άσκησης-mentoring ανέργων	134	2.300.000	-500.000	1.800.000
	Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων	138	2.000.000	2.000.000	4.000.000
4.ια	Κέντρα Κοινότητας (συνεχιζόμενα)	158	8.450.000	1.500.000	9.950.000
	Δομές παροχής Αγαθών (συνεχιζόμενες)	158	5.550.000	-1.000.000	4.550.000
	Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ ΑμεΑ)	159	8.000.000	-2.500.000	5.500.000
	Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΑμεΑ, Εφήβων)	159	4.300.000	-2.500.000	1.800.000
	Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (συνεχιζόμενες δομές)	160	2.700.000	1.300.000	4.000.000
	Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας	160	6.300.000	-1.800.000	4.500.000
	Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων (αλκοόλ, ναρκωτικές ουσίες κλπ.) (νέες δομές)	160	1.000.000	3.000.000	4.000.000
	Ενίσχυση υπηρεσιών δημόσιας υγείας	160		500.000	500.000
Προτεραιότητα 6					
5.i	Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών κοινωνικής μέριμνας	127	3.500.000	-1.260.000	2.240.000
	Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας	121	4.000.000	-350.000	3.650.000
	Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης	122		1.320.000	1.320.000
	Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων περιοχών ΣΒΑΑ	79	18.025.428	19.629.572	37.655.000
	Αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων στο αστικό περιβάλλον	58	3.000.000	-3.000.000	0
	5.1.3. Αντιμετώπιση της διάβρωσης ακτών	58	5.000.000	-1.510.000	3.490.000
	5.1.3. Αντιμετώπιση της διάβρωσης ακτών	60		4.180.000	4.180.000
	Διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων και προμήθεια ποδηλάτων	83	4.000.000	-3.844.600	155.400
	5.1.2. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα	45	7.500.000	-4.198.572	3.301.428
	Ενίσχυση επιχειρήσεων περιοχών ΣΒΑΑ για την βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης	40	3.000.000	-1.757.000	1.243.000
	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων περιοχών ΣΒΑΑ	24	2.000.000	-2.000.000	0
	5.1.1. Εφαρμογές ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα	16	2.500.000	-1.992.000	508.000
	Ηλεκτροκίνηση των αστικών συγκοινωνιών	82	2.498.000	-2.200.500	297.500
	Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος	166	11.000.000	3.102.000	14.102.000
	Συμπλήρωση/Αναβάθμιση δικτύων ύδρευσης	62	6.000.000	-6.000.000	0
	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΒΑΑ	169		881.100	881.100
	Υποδομές Διαχείρισης Απορριμμάτων μικρής κλίμακας	67	1.000.000	-1.000.000	0
	Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων των χώρων αστικών/ημιαστικών κέντρων	79	4.861.636	-4.861.636	0
	Εγκατάσταση, συντήρηση, αναβάθμιση πυρόσβεσης Μινωικών Ανακτορικών Κέντρων	59		2.795.000	2.795.000
	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων περιοχών ΟΧΕ	24	1.000.000	-650.000	350.000
	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος	167	2.000.000	-2.000.000	0
	Εφαρμογές ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα	16	700.000	-700.000	0
	Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος	166	3.800.000	2.208.636	6.008.636
	Συμπλήρωση/ αναβάθμιση του τοπικού οδικού δικτύου	93	3.300.000	1.938.000	5.238.000
	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας	165	1.000.000	1.860.000	2.860.000
	Υποδομές Διαχείρισης Απορριμμάτων μικρής κλίμακας	67	800.000	-800.000	0
	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΟΧΕ	169		210.000	210.000

Υπόμνημα Πίνακα:

Νέες Κατηγορίες Δράσεων / Νέα Πεδία Παρέμβασης

Κατηγορίες Δράσεων / Πεδία Παρέμβασης που διαγράφονται

Όπως είναι φανερό από τα ανωτέρω στοιχεία, η πλειοψηφία των προτεινόμενων μεταβολών αφορούν την Προτεραιότητα 6 του Προγράμματος και τους Ειδικούς Στόχους 5.i & 5.ii, και προκύπτουν από την οριστικοποίηση και έγκριση των χωρικών στρατηγικών της Περιφέρειας που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος.

Αναφορικά με τις υπόλοιπες προτεινόμενες μεταβολές πόρων, σημειώνονται τα ακόλουθα:

- Διπλασιάζονται οι διαθέσιμοι πόροι του Περιφερειακού Μηχανισμού Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας, προκειμένου να υποστηριχθούν ειδικές δράσεις της εν λόγω δομής.
- Προστίθενται τα ΠΠ 191 και 193 στο ΕΣ1.i και ειδικότερα στη Δράση «Πρώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στους τομείς του ψηφιακού μετασχηματισμού και της βιοτεχνολογίας στην Περιφέρεια Κρήτης, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας STEP», στους οποίους διατίθενται συνολικά 5 εκ. € για την ενίσχυση επενδύσεων ανάπτυξης και τη παραγωγής κρίσιμων τεχνολογιών, στο πλαίσιο της πλατφόρμας STEP.

Οι παραπάνω πόροι προκύπτουν από τη μείωση των διαθέσιμων πόρων της Κατηγορίας Δράσης «Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς».

- Προστίθεται το ΠΠ 21 στη Δράση 1.3.1. «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων», στο οποίο διατίθενται 5 εκ. € για τη στήριξη επιχειρήσεων μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων (π.χ. ΤΕΠΙΧ) Προστίθεται το ΠΠ 60 στη Δράση 2.4.2 «Ετοιμότητα φορέων για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών», στο οποίο μεταφέρονται πόροι ύψους 5,5 εκ. € ΔΔ από το ΠΠ 58, προκειμένου να συμπεριλάβει και άλλους κινδύνους που συνδέονται με το κλίμα εκτός αυτής των πλημμυρών.
- Αλλαγή του πεδίου παρέμβασης της Δράσης 2.4.3 «Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών», με αντικατάσταση του ΠΠ 58 από το ΠΠ 60 προκειμένου να καλύψει ευρύτερο φάσμα φυσικών καταστροφών και όχι μόνο αυτές που συνδέονται με πλημμύρες και κατολισθήσεις.
- Αυξάνονται οι πόροι της Δράσης 4.2.4 «Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων γ'/βάθμιας εκπαίδευσης» κατά 1,5 εκ. € ΔΔ, με αντίστοιχη μείωση των πόρων της Δράσης 4.2.3 «Αναβάθμιση/συμπλήρωση του εργαστηριακού εξοπλισμού γ'/βάθμιας εκπαίδευσης», προκειμένου να καλυφθούν οι πράξεις οι οποίες προετοιμάζονται /ωριμάζουν με μελέτες χρηματοδοτούμενες από το Πρόγραμμα.
- Αυξάνονται οι πόροι της Δράσης 4.5.2 «Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών υποδομών υγειονομικών μονάδων» κατά 2 εκ. € ΔΔ, με αντίστοιχη μείωση των πόρων της Δράσης 4.5.4 «Αναβάθμιση / συμπλήρωση των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας», προκειμένου να καλυφθούν οι πράξεις που προετοιμάζονται/ωριμάζουν με μελέτες που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα.
- Αυξάνονται οι πόροι της Δράσης 4.1.2. «Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων» κατά 2 εκ. €, προκειμένου να ικανοποιηθεί το αυξημένο ενδιαφέρον που παρουσιάστηκε στην πρόσκληση «ενίσχυσης των ΚΑΛΟ», η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος, καθώς και η ανάγκη πρόσβασης στην απασχόληση των ατόμων που αναζητούν εργασία μέσω της προαγωγής της κοινωνικής οικονομίας.
- Αυξάνονται οι πόροι για την ενίσχυση λειτουργίας των συνεχιζόμενων δομών των Κέντρων Κοινότητας και φορέων πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, καθώς και των νέων δομών αντιμετώπισης των εξαρτήσεων, ενώ δημιουργείται και νέος τύπος Δράσης για το Πρόγραμμα (4.11.12. Ενίσχυση υπηρεσιών δημόσιας υγείας), προκειμένου να ενσωματωθεί η αύξηση του κόστους λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας λόγω της διεύρυνσης ορισμένων από αυτά με παραρτήματα ΡΟΜΑ και ΚΕΜ, καθώς και να προσαρμοστούν οι δομές/ υπηρεσίες υγείας στις νέες ανάγκες και πολιτικές.

3.1.3. Επιπτώσεις προτεινόμενης αναθεώρησης στην κλιματική αλλαγή

Η συμβολή του Προγράμματος στην κλιματική αλλαγή, όπως αυτή προσδιορίζεται από την υφιστάμενη κατανομή των πόρων στα Πεδία Παρέμβασης, ανέρχεται σε 38,54%. Με την προτεινόμενη αναθεώρηση η συμβολή του Προγράμματος στην κλιματική αλλαγή παραμένει υψηλή και το αντίστοιχο ποσοστό διαμορφώνεται σε **33,73%**.

4. Αναλυτική Παρουσίαση της πρότασης αναθεώρησης ανά Προτεραιότητα και Ειδικό Στόχο του Προγράμματος

4.1.1. Προτεραιότητα 1. Προώθηση της Καινοτομίας και στήριξη της επιχειρηματικότητας

4.1.1.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 1

Οι προτεινόμενες μεταβολές στους διαθέσιμους πόρων των Κατηγοριών Δράσεων της Προτεραιότητας 1 του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 4. Μεταβολές πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 1

ΕΣ	Κατηγορίες Δράσεων	π/υ (ΔΔ)	Μεταβολή π/υ (ΔΔ)	Νέος π/υ (ΔΔ)
1.i	1.1.1. Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς	13.500.000	-5.500.000	8.000.000
	1.1.2. Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων	3.000.000	0	3.000.000
	1.1.3. Περιφερειακός Μηχανισμός Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας	500.000	500.000	1.000.000
	1.1.4. Δίκτυο ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα	10.000.000	0	10.000.000
	1.1.5 Προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στους τομείς του ψηφιακού μετασχηματισμού και της βιοτεχνολογίας στην Περιφέρεια Κρήτης, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας STEP		5.000.000	5.000.000
	<i>Σύνολο ΕΣ 1.1</i>	<i>27.000.000</i>	<i>0</i>	<i>27.000.000</i>
1.iii	1.3.1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων	27.757.395	0	27.757.395
	1.3.2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον	5.000.000	0	5.000.000
	<i>Σύνολο ΕΣ 1.3</i>	<i>32.757.395</i>	<i>0</i>	<i>32.757.395</i>
Σύνολο Προτεραιότητας 1		59.757.395	0	59.757.395

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αφορούν στην εισαγωγή της νέας Κατηγορίας Δράσης 1.1.5 «Προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στους τομείς του ψηφιακού μετασχηματισμού και της βιοτεχνολογίας στην Περιφέρεια Κρήτης, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας STEP» στον ΕΣ1.i και στην ενίσχυση των διαθέσιμων πόρων του Περιφερειακού Μηχανισμού Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας, με αντίστοιχη μείωση των διαθέσιμων πόρων της Κατηγορίας Δράσης «Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς».

Η δημιουργία της νέας Δράσης 1.1.5 επιβάλλεται προκειμένου η Περιφέρεια να αξιοποιήσει το ιδιαίτερα ισχυρό τοπικό ερευνητικό δυναμικό στον τομέα της υγείας/ βιοτεχνολογίας και το δυναμικό καινοτομίας των ψηφιακών τεχνολογιών, καθώς και το ικανό μέγεθος δυνητικών δικαιούχων για την ανάπτυξη και εισαγωγή κρίσιμων τεχνολογιών αιχμής, που θα επιτρέψουν στην Περιφέρεια να εισάγει καινοτόμα στοιχεία στο περιφερειακό παραγωγικό σύστημα με στόχο τη μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων της Περιφέρειας στους τομείς της βιοτεχνολογίας και των ψηφιακών τεχνολογιών.

Παράλληλα, η ενίσχυση των πόρων του Περιφερειακού Μηχανισμού Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας (διπλασιασμός) επιβάλλεται προκειμένου να υποστηριχθούν ειδικές δράσεις της εν λόγω δομής. Η λειτουργία του Παρατηρητηρίου έχει ως στόχο να συμβάλλει στην προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια, αποτελώντας διαδραστικό κόμβο δικτύωσης, ενημέρωσης και κινητοποίησης του επιχειρηματικού και ερευνητικού δυναμικού, με σκοπό την ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτομιών και την δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης στην Περιφέρεια Κρήτης.

Δεν μεταβάλλονται οι διαθέσιμοι πόροι της Προτεραιότητας 1, καθώς και η κατανομή αυτών στους Ειδικούς Στόχους 1.1 & 1.3 που έχει επιλέξει το Πρόγραμμα.

4.1.1.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 1

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 1 του Προγράμματος παρουσιάζονται αναλυτικά ανά Ειδικό Στόχο κατωτέρω.

Ειδικός Στόχος 1.1. Ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 1.1 του Προγράμματος.

Πίνακας 5. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 1.1

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
RCO01. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	Επιχειρήσεις	105	62	↓
RCO02. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	105	62	↓
RCO05. Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	Επιχειρήσεις	60	24	↓
RCO08. Ονομαστική αξία εξοπλισμού έρευνας και καινοτομίας	Ευρώ	10.000.000	10.000.000	–
RCO10. Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	Επιχειρήσεις	45	12	↓
RCO125. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις σε ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομίες στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας	Επιχειρήσεις		5	Προσθήκη
RCO127. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις στον τομέα των βιοτεχνολογιών	Επιχειρήσεις		5	Προσθήκη
PCO16. Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	Συμμετοχές		10	Προσθήκη
Αποτελεσμάτων				
RCR03. Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	Επιχειρήσεις	105	20	↓
RCR102. Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	Ετήσια ΙΠΑ	279,2	25	↓
PSR016. Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	Επιχειρήσεις		62	Προσθήκη
RCR02. Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	Ευρώ		3.857.143	Προσθήκη

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ1.1 αναλύονται ως εξής:

- **RCO01. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες):** Μείωση της συνολικής τιμής στόχου από 105 σε **62 επιχειρήσεις**, λόγω μείωσης του στόχου του δείκτη στις κατηγορίες Δράσεων 1.1.1. «Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς» & 1.1.2. «Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων», αλλά και της μικρότερης αύξησης από την εισαγωγή της νέας Δράσης 1.1.5 Προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στους τομείς του ψηφιακού μετασχηματισμού και της βιοτεχνολογίας στην Περιφέρεια Κρήτης, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας STEP. Ειδικότερα:
 - Στο πλαίσιο της Δράσης 1.1.1. «Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς» αρχικά είχε εκτιμηθεί ότι θα συμμετέχουν 45 επιχειρήσεις έχοντας υπόψη τα στοιχεία υλοποίησης παρόμοιας δράσης που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του ΕΠ Κρήτη 2014-2020. Στο πλαίσιο ωρίμανσης της δράσης και λαμβάνοντας υπόψη και τα πρώτα αποτελέσματα από τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, η δράση κατευθύνεται σε συνεργατικά ερευνητικά έργα με μεγαλύτερο από το αρχικά εκτιμώμενο μοναδιαίο κόστος (από 303.127 € σε 650.000€ ΔΔ) και ο στόχος διαμορφώνεται σε **12** επιχειρήσεις, με βάση το νέο π/υ της (8.000.000 €). Η εν λόγω δράση προσομοιάζει στη δράση «ΕΡΕΥΝΩ-ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ II» σε μικρή κλίμακα. Θα διερευνηθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης θετικά αξιολογημένων πράξεων της δράσης «ΕΡΕΥΝΩ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ II», οι οποίες δε θα τύχουν χρηματοδότησης λόγω εξάντλησης του διατιθέμενου π/υ.
 - Στο πλαίσιο της Δράσης 1.1.2. «Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων», ο στόχος του δείκτη είχε εκτιμηθεί αρχικά σε 60, με βάση ένα μέσο μοναδιαίο κόστος 50.000 € ανά επιχείρηση. Η συγκεκριμένη Δράση εξειδικεύεται πλέον σε δύο υποδράσεις, εκ των οποίων η πρώτη θα αφορά στην επιχειρησιακή προετοιμασία καινοτόμων ιδεών με τη χορήγηση μικρής κλίμακας χρηματοδότησης (κουπόνια

καινοτομίας) με διάθεση ποσού 800.000 € και η δεύτερη υποδράση π/υ 2.200.000 θα χρηματοδοτήσει καινοτόμα επενδυτικά σχέδια συνολικού κόστους έως 600.000 € ανά επένδυση. Επιλέξιμες για ενίσχυση επιχειρήσεις θα είναι νέες επιχειρήσεις έως 5 έτη λειτουργίας. Με βάση μέσο μοναδιαίο κόστος 25.000 € ανά επιχείρηση για την 1η υποδράση και 275.000 € ΔΔ για την 2η υποδράση, η τιμή στόχος του δείκτη μειώνεται και διαμορφώνεται σε **40 επιχειρήσεις** ($800.000/25.000 + 2.200.000/275.000$).

- Στο πλαίσιο της Δράσης 1.6.1, π/υ 5 εκ. €, προβλέπεται η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων ΜΜΕ, αποκλειστικά μέσω επιχορήγησης, συνολικού κόστους έως 800.000 € ανά επένδυση. Με βάση μέσο μοναδιαίο κόστος 500.000 € ανά επιχείρηση η τιμή στόχος του δείκτη της Δράσης διαμορφώνεται σε **10 επιχειρήσεις** ($500.000/500.000$). Η τιμή στόχος του Δείκτη της εν λόγω Δράσης ταυτίζεται με αυτή του Δείκτη RCO02.
- ▣ **RCO02. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορήγησης:** Αντίστοιχη **μείωση** της τιμής στόχου από 105 σε **62 επιχειρήσεις**, δεδομένου ότι οι Δράσεις 1.1.1, 1.1.2 και 1.1.5 αφορούν στην ενίσχυση των επιχειρήσεων αποκλειστικά μέσω επιχορήγησης.
- ▣ **RCO05. Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται:** **Μείωση** της τιμής στόχου του δείκτη από 60 επιχειρήσεις σε **24**, λόγω της μείωσης της τιμής του δείκτη RCO01 (και RCO02) που τροφοδοτείται από τη Δράση 1.1.2 «Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων», από 60 σε 40 επιχειρήσεις και με την πρόσθετη παραδοχή ότι το 60% των ενισχυόμενων επιχειρήσεων θα είναι νέες (έως 3 έτη από την ίδρυσή τους) σύμφωνα με τις προβλέψεις του Δελτίου Ταυτότητας τους RCO05 ($60\% \times 40$ επιχειρήσεις = 24 επιχειρήσεις).
- ▣ **RCO10. Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς:** **Μείωση** της τιμής στόχου από 45 σε **12 επιχειρήσεις**, λόγω της μείωσης της τιμής του δείκτη RCO01 (και RCO02) που τροφοδοτείται από τη Δράση 1.1.1 «Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς», από 45 σε 12 επιχειρήσεις.
- ▣ **[ΝΕΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ] PCO16. Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες):** Προστίθεται ο δείκτης PCO16 με τιμή στόχου **10**, για την ποσοτικοποίηση της Δράσης 1.1.3. «Περιφερειακός Μηχανισμός Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας», η οποία δε συνοδεύονταν από δείκτη στην έγκριση του Προγράμματος.
- ▣ **[ΝΕΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ] RCO125. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις σε ψηφιακές τεχνολογίες και καινοτομίες στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας:** Προστίθεται για την ποσοτικοποίηση της Δράσης 1.1.5. Ειδικότερα, προβλέπεται η διάθεση στη Δράση ποσού ΔΔ ύψους 2,5 εκ. € για την ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων ΜΜΕ στους τομείς των ψηφιακών τεχνολογιών και καινοτομιών στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας συνολικού κόστους έως 800.000 € ανά επένδυση. Με βάση μέσο μοναδιαίο κόστος 500.000 € ανά επιχείρηση η τιμή στόχος του δείκτη διαμορφώνεται σε **5 επιχειρήσεις** ($2.500.000/500.000$).
- ▣ **[ΝΕΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ] RCO127. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με παραγωγικές επενδύσεις στον τομέα των βιοτεχνολογιών:** Προστίθεται για την ποσοτικοποίηση της Δράσης 1.1.5. Ειδικότερα, προβλέπεται η διάθεση ποσού ΔΔ ύψους 2,5 εκ. € για την ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων ΜΜΕ στον τομέα των βιοτεχνολογιών συνολικού κόστους έως 800.000 € ανά επένδυση. Με βάση μέσο μοναδιαίο κόστος 500.000 € ανά επιχείρηση η τιμή στόχος του δείκτη διαμορφώνεται σε **5 επιχειρήσεις** ($2.500.000/500.000$).
- ▣ **[ΝΕΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ] RCR02. Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορήγησης, χρηματοδοτικά μέσα):** Ομοίως προστίθεται για την ποσοτικοποίηση των αποτελεσμάτων της Δράσης 1.1.5. Προβλέπεται ότι το ύψος της δημόσιας επιχορήγησης για τις επιχειρήσεις ανέρχεται σε 70%. Συνεπώς ο στόχος του δείκτη ανέρχεται (συνυπολογίζοντας και τον ΦΠΑ) σε: $[(5.000.000/0,7)*1,24] - 5.000.000 = 3.857.143 \text{ €}$.
- ▣ **RCR03. Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών:** **Μείωση** της τιμής στόχου από 105 σε **20 επιχειρήσεις**, λόγω μείωσης του στόχου του δείκτη στις κατηγορίες Δράσεων 1.1.1. «Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς» & 1.1.2. «Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων». Ειδικότερα:
 - Η Δράση 1.1.1. «Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς» συμβάλει με τιμή στόχο 12 επιχειρήσεις (από 45 που ήταν αρχικά) για τους λόγους που αναφέρθηκαν ανωτέρω (βλ. τεκμηρίωση RCO01).

- Η Δράση 1.1.2. «Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων», συμβάλει με τιμή στόχο 8, δεδομένου ότι στο δείκτη θα συμβάλει μόνο η υποδράση που αφορά στην ενίσχυση καινοτόμων επενδυτικών σχεδίων (βλ. τεκμηρίωση RCO01).
- ▣ **RCR102. Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες:** Η τιμή στόχος του δείκτη επαναπροσδιορίστηκε με βάση την επικαιροποίηση του Δελτίου Ταυτότητάς του και του τρόπου υπολογισμού των ΙΠΑ, δεδομένου ότι είχε γίνει λανθασμένη εκτίμηση ως προς το μοναδιαίο κόστος ανά Ετήσιο ΙΠΑ. Ο στόχος του δείκτη μειώνεται σε **25** με εκτιμώμενο μοναδιαίο κόστος 400.000 €/ ετήσιο ΙΠΑ (από 35.818 € ανά ετήσιο ΙΠΑ που είχε εκτιμηθεί αρχικά λαμβάνοντας στοιχεία της ΠΠ 2014-2020, τα οποία όμως αφορούσαν στη δημιουργία απασχόλησης ερευνητών κατά τη διάρκεια των έργων).
- ▣ **[ΝΕΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ] PSR016. Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης:** Προστίθεται ο δείκτης PSR016 με τιμή στόχου **62**, για την ποσοτικοποίηση των αποτελεσμάτων της Δράσης 1.1.3. «Περιφερειακός Μηχανισμός Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας», η οποία ήταν χωρίς δείκτη στην έγκριση του Προγράμματος. Ο δείκτης μετρά τον αριθμό των επιχειρήσεων που εντάσσονται σε προσκλήσεις, οι οποίες έχουν προκύψει στο πλαίσιο της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης και ισούται με την τιμή στόχο του δείκτη RCO01 για τον ΕΣ 1.ι.

Ειδικός Στόχος 1.iii. Ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 1.iii του Προγράμματος.

Πίνακας 6. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 1.iii

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
RCO01. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	Επιχειρήσεις	563	230	↓
RCO02. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	563	153	↓
RCO03. Επιχειρήσεις με υποστήριξη χρηματοδοτικών μέσων	Επιχειρήσεις		77	Προσθήκη
Αποτελεσμάτων				
RCR01. Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	Ισοδύναμα Ανθρωποέτη	36	27	↓
RCR29. Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	Τόνοι Ισοδύναμου CO ₂	6.975		Διαγραφή
RCR02. Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	Ευρώ		49.720.945	Προσθήκη

Οι επιμέρους μεταβολές στη στοχοθεσία των δεικτών του ΕΣ 1.iii αναλύονται ως εξής:

- ▣ **RCO01. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες):** **Μείωση** της τιμής στόχου από 563 σε **230 επιχειρήσεις**, λόγω μείωσης του στόχου του δείκτη στις κατηγορίες Δράσεων 1.3.1. «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων» & 1.3.2. «Ενίσχυση επιχειρήσεων για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον». Ειδικότερα:
 - Η δράση 1.3.1 «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων» τροποποιείται ως προς το σχεδιασμό των υποδράσεων αυτής. Στο εγκεκριμένο πρόγραμμα είχε προβλεφθεί η χρηματοδότηση 463 επιχειρήσεων μέσω 2 υποδράσεων. Η 1η υποδράση π/υ 12 εκ ευρώ επρόκειτο να χρηματοδοτήσει μικρά επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης υπηρεσιών και προϊόντων μέσω voucher 20.000 ευρώ για τις νέες και 50.000 ευρώ για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις. Η εν λόγω υποδράση είχε μια συνεισφορά στο δείκτη κατά 360 επιχειρήσεις. Η 2η υποδράση π/υ 15,8 εκ ευρώ επρόκειτο να χρηματοδοτήσει επενδυτικά σχέδια υφιστάμενων επιχειρήσεων με συνεισφορά στο δείκτη κατά 103 επιχειρήσεις. Με την προτεινόμενη αναθεώρηση επανασχεδιάζονται οι υποδράσεις ως ακολούθως: Η πρώτη υποδράση, π/υ 2 εκ. €, θα αφορά στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Κρήτης, με εκτιμώμενο μοναδιαίο 45 ή 90 χιλ. € ΔΔ για συμμετοχή σε 1 ή 2 εκθέσεις αντίστοιχα, η δεύτερη υποδράση, π/υ 20,7 εκ. €, θα χρηματοδοτήσει επενδυτικά σχέδια συνολικού κόστους έως 500.000 € ΔΔ για την μεταποίηση και έως 250.000 € ΔΔ για τους λοιπούς κλάδους και η τρίτη υποδράση, π/υ 5εκ. €, θα υποστηρίξει την

επιχειρηματικότητα μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων (τύπου ΤΕΠΙΧ), με μοναδιαίο κόστος 65.000 €/επιχείρηση. Η πρώτη υποδράση για την ενίσχυση της εξωστρέφειας συνεισφέρει στο δείκτη με **32** επιχειρήσεις, με βάση μοναδιαίο κόστος ΔΔ 45.000 € ανά επιχείρηση για τη συμμετοχή σε μία έκθεση και 90.000 € ανά επιχείρηση για συμμετοχή σε 2 εκθέσεις και την πρόσθετη παραδοχή ότι το 60% των ενισχυόμενων επιχειρήσεων θα συμμετέχουν σε 1 έκθεση $[2.000.000 / (60\% \times 45.000 + 40\% \times 90.000) = 32]$. Η δεύτερη υποδράση συνεισφέρει στο δείκτη με **78** επιχειρήσεις, με βάση μοναδιαίο κόστος ΔΔ 400.000 € για την μεταποίηση και 200.000 € για τους υπόλοιπους κλάδους, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός θα διατεθεί κατά 50% για τον τομέα της μεταποίησης $[(50\% \times 20.757.395) / 400.000 + (50\% \times 20.757.395) / 200.000 = 78]$ και η τρίτη υποδράση συνεισφέρει στο δείκτη με **77** επιχειρήσεις, με βάση μοναδιαίο κόστος 65.000 €/επιχείρηση $[5.000.000 / 65.000 = 77]$. Σύνολο Δράσης 1.3.1 : **187 επιχειρήσεις**.

- Στο πλαίσιο της Δράσης 1.3.2. «Ενίσχυση επιχειρήσεων για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον» αρχικά είχε εκτιμηθεί ότι θα συμμετέχουν 100 επιχειρήσεις, με εκτιμώμενο μοναδιαίο κόστος 50.000 € ΔΔ. Κατά τη διαδικασία ωρίμανσης της συγκεκριμένης Δράσης και λαμβάνοντας υπόψη και τα αποτελέσματα σχετικής μελέτης² η οποία χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ Κρήτης 2014-2020, η δράση επαναπροσδιορίστηκε και πλέον θα εστιάζει σε δύο κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων: α) επενδυτικά σχέδια κυκλικής οικονομίας από 25.000 € - 100.000 € ΔΔ, με εκτιμώμενο μέσο μοναδιαίο κόστος ΔΔ 75.000 € και β) επενδυτικά σχέδια κυκλικής οικονομίας από 100.000 € - 400.000 € ΔΔ, με εκτιμώμενο μέσο μοναδιαίο κόστος ΔΔ 250.000 €. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο διαθέσιμος π/υ της Δράσης θα διατεθεί ισόποσα στις 2 κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων, η τιμή στόχος του δείκτη εκτιμάται σε **43** επιχειρήσεις.
- **RCO02. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις:** Αντίστοιχη **μείωση** της τιμής στόχου από 563 σε **153 επιχειρήσεις**, δεδομένου ότι οι Δράσεις 1.3.1 και 1.3.2 αφορούν στην ενίσχυση των επιχειρήσεων αποκλειστικά μέσω επιχορήγησης, πλην της υποδράσης για τη στήριξη επιχειρήσεων μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων (τύπου ΤΕΠΙΧ) η οποία δεν σχετίζεται με τον δείκτη $(78+32+73=153$ επιχειρήσεις). **[ΝΕΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ]**
- **RCO03. Επιχειρήσεις με υποστήριξη χρηματοδοτικών μέσων:** Προστίθεται για την ποσοτικοποίηση των αποτελεσμάτων της Δράσης 1.3.1 και ειδικότερα της υποδράσης για τη στήριξη επιχειρήσεων μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων (τύπου ΤΕΠΙΧ), π/υ 5εκ. €. Λαμβάνοντας υπόψη μοναδιαίο κόστος 65.000 €/επιχείρηση, ο στόχος του δείκτη ανέρχεται σε **77** επιχειρήσεις.
- **RCR01. Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες:** Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη, από 36 σε **27** νέες θέσεις εργασίας, ως αποτέλεσμα του επαναπροσδιορισμού του αριθμού των υποστηριζόμενων επιχειρήσεων και λαμβάνοντας υπόψη ότι στο δείκτη θα συμβάλει μόνο η δεύτερη υποδράση της Δράσης 1.3.1 (η πρώτη υποδράση που αφορά στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, εκτιμάται ότι δεν θα συμβάλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις ενισχυόμενες επιχειρήσεις).
- **[ΔΙΑΓΡΑΦΗ] RCR29. Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου:** Αντικαθίσταται από το δείκτη αποτελεσμάτων RCR02, δεδομένου ότι δεν ποσοτικοποιεί το σύνολο των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων. Ειδικότερα, η στόχευση της Δράσης 1.3.2 με την οποία συνδέεται, έχει διευρυνθεί και δεν περιορίζεται σε παρεμβάσεις βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης και αξιοποίησης ΑΠΕ, οι οποίες αποτέλεσαν και το λόγο επιλογής του συγκεκριμένου δείκτη.
- **[ΝΕΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ] RCR02. Ιδιωτικές επενδύσεις που αντιστοιχούν σε δημόσια στήριξη (από τις οποίες: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα):** Προστίθεται για την ποσοτικοποίηση των αποτελεσμάτων της Δράσης 1.3.1 και της Δράσης 1.3.2 και λαμβάνει τιμή **49.720.945€**. Για τη Δράση 1.3.1 και την ενίσχυση της εξωστρέφειας, εκτιμάται ποσοστό δημόσιας χρηματοδότησης 60%, για τη στήριξη μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων, εκτιμάται ποσοστό δημόσιας χρηματοδότησης 40% και για την ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων σε τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Απόληξης της ΕΣΕΕ, εκτιμάται ποσοστό δημόσιας χρηματοδότησης 50%. Για τη Δράση 1.3.2 εκτιμάται ποσοστό συγχρηματοδότησης 60% για τα επενδυτικά σχέδια της κατηγορίας Α και 50% για τα επενδυτικά σχέδια της κατηγορίας Β.

² «Υποστήριξη της Περιφέρειας Κρήτης για το Σχεδιασμό Δράσεων Επιχειρηματικότητας στον Τομέα της Κυκλικής Οικονομίας, στο Πλαίσιο της Π.Π. 2021-2027”

4.1.2. Προτεραιότητα 2. Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα

4.1.2.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 2

Οι προτεινόμενες μεταβολές στους διαθέσιμους πόρων των Κατηγοριών Δράσεων της Προτεραιότητας 2 του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 7. Μεταβολές πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 2

ΕΣ	Κατηγορίες Δράσεων	ΠΠ	π/υ (ΔΔ)	Μεταβολή π/υ (ΔΔ)	Νέος π/υ (ΔΔ)
2.i	2.1.1.1. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα	45	27.500.000	0	27.500.000
	Σύνολο ΕΣ 2.1		27.500.000	0	27.500.000
2.iv	2.4.1. Αντιπλημμυρική Προστασία	58	18.000.000	0	18.000.000
	2.4.2. Ετοιμότητα φορέων για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών	58	6.000.000	-5.500.000	500.000
		60		5.500.000	5.500.000
	2.4.3. Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών	58	1.000.000	-1.000.000	0
		60		1.000.000	1.000.000
	Σύνολο ΕΣ 2.4		25.000.000	0	25.000.000
2.v	2.5.1. Συμπλήρωση/Αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης	62	19.000.000	0	19.000.000
	2.5.2. Διαχείριση Υγρών αποβλήτων	65	30.500.000	0	30.500.000
	Σύνολο ΕΣ 2.5		49.500.000	0	49.500.000
2.vii	2.7.1. Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων αστικών κέντρων/οικισμών	79	12.077.839	0	12.077.839
	Σύνολο ΕΣ 2.7		12.077.839	0	12.077.839
Σύνολο Προτεραιότητας 2			114.077.839	0	114.077.839

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αφορούν στα εξής:

- Προσθήκη του Πεδίου Παρέμβασης 60 στη Δράση 2.4.2 «Ετοιμότητα φορέων για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών», στο οποίο μεταφέρονται πόροι ύψους 5,5 εκ. € ΔΔ από το Πεδίο Παρέμβασης 58, προκειμένου να συμπεριλάβει και άλλους κινδύνους που συνδέονται με το κλίμα εκτός του κινδύνου των πλημμυρών.
- Αλλαγή του πεδίου παρέμβασης της Δράσης 2.4.3 «Ενημέρωση / ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών», με αντικατάσταση του ΠΠ 58 από το ΠΠ 60 προκειμένου να καλύψει φυσικές καταστροφές που συνδέονται με πρόσθετους κινδύνους εκτός αυτών των πλημμυρών και κατολισθήσεων.

4.1.2.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 2

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 2 του Προγράμματος παρουσιάζονται αναλυτικά ανά Ειδικό Στόχο κατωτέρω.

Ειδικός Στόχος 2.i. Ενεργειακή απόδοση

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 2.1 του Προγράμματος.

Πίνακας 8. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 2.i

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
RCO19. Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	Τετραγωνικά μέτρα	72.368	78.670	↑
Αποτελεσμάτων				

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
RCR26. Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας	MWh/έτος		17.985 (τιμή βάσης 29.975)	Προσθήκη
RCR29. Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	Τόνοι ισοδύναμου CO ₂ / έτος	9.626 (τιμή βάσης 16.043)	9.010 (τιμή βάσης 15.017)	↓

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ2.ι αναλύονται ως εξής:

- **RCO19. Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση:** Αύξηση της τιμής στόχου από 72.368 σε **78.670 τετραγωνικά μέτρα**, λαμβάνοντας υπόψη και τα στοιχεία των τμηματοποιημένων και μεταφερόμενων έργων που εντάχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης 2.1.1 «Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα», τα οποία δεν είχαν συνυπολογισθεί κατά τον αρχικό σχεδιασμό του Προγράμματος.
- **[ΝΕΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ] RCR26. Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας:** Προστίθεται για την ποσοτικοποίηση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων της Δράσης 2.1.1 σε συνδυασμό με τον υφιστάμενο δείκτη αποτελεσμάτων RCR29. Ο δείκτης καταγράφει τη συνολική ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων τα οποία θα αναβαθμισθούν ενεργειακά στο πλαίσιο της Δράσης και η τιμή στόχος του εκτιμάται σε **17.985 KWh/έτος** με τιμή βάσης 29.975 KWh/έτος.
- **RCR29. Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου:** Μείωση της τιμής στόχου από 9.626 σε **9.010 Τόνους ισοδύναμου CO₂/έτος**, λαμβάνοντας υπόψη και τα στοιχεία των τμηματοποιημένων και μεταφερόμενων έργων που εντάχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης 2.1.1 «Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα», τα οποία δεν είχαν συνυπολογισθεί κατά τον αρχικό σχεδιασμό του Προγράμματος. Αντίστοιχα, μειώνεται και η τιμή βάσης του δείκτη από 16.043 σε 15.017 Τόνους ισοδύναμου CO₂/έτος.

Ειδικός Στόχος 2.4. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 2.ιν του Προγράμματος.

Πίνακας 9. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 2.ιν

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
PSO896. Επενδύσεις για δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	Ευρώ	1.000.000	1.000.000	–
PSO903. Επενδύσεις σε εξοπλισμό πολιτικής προστασίας	Ευρώ	6.000.000	6.000.000	–
PSO904. Επιφάνεια αντιπλημμυρικών έργων μη γειτνιαζόντων με υδάτινο περιβάλλον	Τετραγωνικά Χιλιόμετρα	2,10	5,45	↑
Αποτελεσμάτων				
PSR896. Πληθυσμός που ωφελείται από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	Άτομα	682.928	624.410	↓
RCR35. Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	Άτομα	594.260	39.560	↓
RCR37. Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (εκτός των πλημμυρών ή των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	Άτομα	60.156	205.506	↑

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ2.ιν αναλύονται ως εξής:

- **PSO904. Επιφάνεια αντιπλημμυρικών έργων μη γειτνιαζόντων με υδάτινο περιβάλλον:** Αύξηση της τιμής στόχου από 2,1 σε **5,45 τετραγωνικά χιλιόμετρα**, λαμβάνοντας υπόψη νέες εκτιμήσεις μοναδιαίου κόστους για τις παρεμβάσεις της Δράσης 2.4.1 «Αντιπλημμυρική Προστασία». Ο αρχικός στόχος του δείκτη είχε εκτιμηθεί με βάση μέσο κόστος 8.800.000 €/km², από στοιχεία παρόμοιων δράσεων της ΠΠ 2014-2020 που αφορούσαν όμως σύνθετα τεχνικά αντιπλημμυρικά έργα, το οποίο επικαιροποιείται σε 3.300.000 €/km²,

δεδομένου ότι στο πλαίσιο της Δράσης θα χρηματοδοτηθούν μικρά αντιπλημμυρικά έργα (σύμφωνα και με την σχετική πρόβλεψη στο κείμενο του Προγράμματος)

- **RCR35. Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα:** **Μείωση** της τιμής στόχου του δείκτη, από 594.260 σε **39.560 άτομα**, λαμβάνοντας υπόψη νέες εκτιμήσεις μοναδιαίου κόστους για τις παρεμβάσεις της Δράσης 2.4.1 «Αντιπλημμυρική Προστασία». Ο αρχικός στόχος του δείκτη είχε εκτιμηθεί με βάση μέσο κόστος 30,29 €/άτομο, το οποίο επικαιροποιείται σε 455 €/άτομο, δεδομένου ότι στο πλαίσιο της Δράσης θα χρηματοδοτηθούν μικρά αντιπλημμυρικά έργα (σύμφωνα και με την σχετική πρόβλεψη στο κείμενο του Προγράμματος).
- **RCR37. Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (εκτός των πλημμυρών ή των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών):** **Αύξηση** της τιμής στόχου του δείκτη, από 60.156 σε **205.506 άτομα**, λαμβάνοντας υπόψη νέες εκτιμήσεις μοναδιαίου κόστους για τις παρεμβάσεις της Δράσης 2.4.2 «Ετοιμότητα φορέων για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών» καθώς και τη συμβολή ενός τμηματοποιημένου έργου στο δείκτη. Ο αρχικός στόχος του δείκτη είχε εκτιμηθεί με βάση μέσο κόστος 99,74 €/άτομο, το οποίο επικαιροποιείται σε 34 €/άτομο.
- **PSR896. Πληθυσμός που ωφελείται από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης:** **Μείωση** της τιμής στόχου του δείκτη από 682.928 σε **624.410 άτομα**. Η τιμή στόχος του δείκτη επικαιροποιείται σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2021, δεδομένου ότι προσεγγίζεται με βάση την υπόθεση ότι οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης αφορούν στο σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας.

Ειδικός Στόχος 2.ν. Βιώσιμα ύδατα

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 2.ν του Προγράμματος.

Πίνακας 10. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 2.ν

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
RCO30. Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	Χιλιόμετρα	257	161	↓
RCO31. Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	Χιλιόμετρα	109	61	↓
RCO32. Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων	Ισοδύναμο πληθυσμού	34.280,10	47.541	↑
Αποτελεσμάτων				
RCR41. Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	Άτομα	48.669	210.800	↑
RCR42. Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	Άτομα	49.114	47.141	↓

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ2.ν. αναλύονται ως εξής:

- **RCO30. Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης:** **Μείωση** της τιμής στόχου από 257 σε **161 χιλιόμετρα**, λαμβάνοντας υπόψη νέες εκτιμήσεις μοναδιαίου κόστους για τις παρεμβάσεις της Δράσης 2.5.1 «Συμπλήρωση / Αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης». Ο αρχικός στόχος του δείκτη είχε εκτιμηθεί με βάση μέσο κόστος 73.939,8 €/km, από στοιχεία παρόμοιων δράσεων του ΕΠ Κρήτη 2014-2020 και επικαιροποιείται σε 75.500 €/ km, ενώ παράλληλα εκτιμάται ότι οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της ολιστικής προσέγγισης και για τις οποίες θα διατεθούν 9,3 εκ. € από τους πόρους της Δράσης 2.5.1, θα συμβάλλουν στο δείκτη με 30 χιλιόμετρα δικτύου ύδρευσης.
- **RCO31. Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων:** **Μείωση** της τιμής στόχου από 109 σε **61 χιλιόμετρα**, λαμβάνοντας υπόψη τη συμβολή των τμηματοποιημένων έργων, η β' φάση των οποίων υλοποιείται στο πλαίσιο της Δράσης 2.5.2 «Διαχείριση Υγρών αποβλήτων». Τα τμηματοποιημένα αυτά έργα δεν είχαν συνυπολογισθεί κατά τον αρχικό σχεδιασμό του Προγράμματος, έχουν μέσο μοναδιαίο κόστος σχεδόν τριπλάσιο από το εκτιμώμενο αρχικό μοναδιαίο κόστος, με βάση το

οποίο προσεγγίσθηκε η τιμή στόχος του δείκτη (185.515 €/χλμ) και δεσμεύουν το σύνολο των διαθέσιμων πόρων της Δράσης 2.5.2.

- **RCO32. Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων:** **Αύξηση** της τιμής στόχου από 34.280 σε **47.541 ισοδύναμο πληθυσμού**, λαμβάνοντας υπόψη τη συμβολή των τμηματοποιημένων έργων που αναφέρθηκαν ανωτέρω για τον δείκτη RCO31. Τα συγκεκριμένα έργα είναι υψηλότερου μοναδιαίου κόστους και ως εκ τούτου συμβάλλουν σε μικρότερο βαθμό στο δείκτη RCO31, αλλά ταυτόχρονα διαθέτουν μεγαλύτερη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων, αυξάνοντας την εκτιμώμενη τιμή στόχο του δείκτη RCO32.
- **RCR41. Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης:** **Αύξηση** της τιμής στόχου από 48.669 σε **210.800 άτομα**, λαμβάνοντας υπόψη νέες εκτιμήσεις μοναδιαίου κόστους για τις παρεμβάσεις της Δράσης 2.5.1 «Συμπλήρωση / Αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης». Ο αρχικός στόχος του δείκτη είχε εκτιμηθεί με βάση μέσο κόστος 390,39 €/άτομο, από στοιχεία παρόμοιων δράσεων του ΕΠ Κρήτη 2014-2020 και επικαιροποιείται σε 50 €/άτομο, ενώ παράλληλα εκτιμάται ότι οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της ολιστικής προσέγγισης και για τις οποίες θα διατεθούν 9,3 εκ. € από τους πόρους της Δράσης 2.5.1, θα συμβάλλουν στο δείκτη με 30.000.
- **RCR42. Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων:** **Μείωση** της τιμής στόχου από 49.114 σε **47.141 άτομα**, επικαιροποιώντας την προσέγγιση για τον υπολογισμό της τιμής στόχου του δείκτη. Ο αρχικός στόχος είχε υπολογισθεί με βάση την υπόθεση του μοναδιαίου κόστους 621€/άτομο και κατέληγε σε λανθασμένη τιμή στόχο για τον RCR42, η οποία ήταν μεγαλύτερη από την τιμή στόχο του RCO32 (δηλ. ο πληθυσμός που θα συνδεθεί με το σύστημα επεξεργασίας λυμάτων θα ξεπερνάει τη δυναμικότητά του). Στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης επαναπροσεγγίζεται η τιμή στόχος του δείκτη και εκτιμάται σε 47.141 άτομα, λαμβάνοντας υπόψη κυρίως τη συμβολή των τμηματοποιημένων έργων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Δράσης 2.5.2 «Διαχείριση Υγρών αποβλήτων».

Ειδικός Στόχος 2.vii. Προστασία της φύσης και βιοποικιλότητα

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 2.vii του Προγράμματος.

Πίνακας 11. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 2.vii

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
RCO26. Πράσινες υποδομές που κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Εκτάρια	6,01		ΔΙΑΓΡΑΦΗ
RCO36. Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Εκτάρια		5,24	ΠΡΟΣΘΗΚΗ
Αποτελεσμάτων				
RCR95. Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	Άτομα	130.000	130.000	-

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ2.vii αναλύονται ως εξής:

- **[ΔΙΑΓΡΑΦΗ] RCO26.** Πράσινες υποδομές που κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Αντικαθίσταται από το δείκτη εκροών RCO36, δεδομένου ότι εκ παραδρομής είχε εισαχθεί στο Πρόγραμμα ο δείκτης RCO26 αντί του ορθού δείκτη RCO36 για τις παρεμβάσεις της Δράσης 2.7.1 «Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων αστικών κέντρων/οικισμών».
- **[ΝΕΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ] RCO36.** Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Προστίθεται για την ποσοτικοποίηση των εκροών της Δράσης 2.7.1 «Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων αστικών κέντρων/οικισμών» και λαμβάνει τιμή στόχου **5,24** εκτάρια, υπολογιζόμενη με βάση το μοναδιαίο κόστος που είχε εκτιμηθεί για τον υπολογισμό του δείκτη RCO26 (2.010.031€/εκτάριο). Η μικρή μείωση του στόχου (από 6,01 σε 5,24 εκτάρια) οφείλεται στο γεγονός ότι συνυπολογίζεται η συμβολή 2 τμηματοποιημένων έργων στο δείκτη.

4.1.3. Προτεραιότητα 3. Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας

4.1.3.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 3

Δεν προτείνονται μεταβολές στην κατανομή των διαθέσιμων πόρων της Προτεραιότητας 3 του Προγράμματος.

4.1.3.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 3

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 3 του Προγράμματος παρουσιάζονται αναλυτικά ανά Ειδικό Στόχο κατωτέρω.

Ειδικός Στόχος 3.ii. Βιώσιμες μεταφορές

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 3.ii του Προγράμματος.

Πίνακας 12. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 3.ii

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
RCO46. Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών - μη ΔΕΔ-Μ	Χιλιόμετρα	27,40	17,93	↓
PSO900. Μήκος οδών με βελτιωμένη ασφάλεια	Χιλιόμετρα	58	180	↑
Αποτελεσμάτων				
RCR56. Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωποημέρες /έτος	41,4 (τιμή βάσης 0)	85.351 (τιμή βάσης 0)	↑
PSR900. Οδικά ατυχήματα	ατυχήματα/έτος	135 (τιμή βάσης 166)	14 (τιμή βάσης 17)	↓

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ2.ii. αναλύονται ως εξής:

- **RCO46. Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών - μη ΔΕΔ-Μ:** Μείωση της τιμής στόχου από 27,40 σε **17,93 χιλιόμετρα**, λαμβάνοντας υπόψη νέες εκτιμήσεις μοναδιαίου κόστους για τις παρεμβάσεις της Δράσης 3.2.1 «Συμπλήρωση/αναβάθμιση του εθνικού και περιφερειακού οδικού δικτύου», καθώς και τη συμβολή στο δείκτη ενός τμηματοποιημένου και δύο μεταφερόμενων έργων, τα οποία δεν είχαν συνυπολογισθεί κατά τον αρχικό σχεδιασμό του Προγράμματος. Ο αρχικός στόχος του δείκτη είχε εκτιμηθεί με βάση μέσο κόστος 1.614.397,05€/ χλμ., το οποίο επικαιροποιείται σε 2.300.000 €/χλμ.
- **PSO900. Μήκος οδών με βελτιωμένη ασφάλεια:** Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη, από 58 σε **180 χιλιόμετρα**, λαμβάνοντας υπόψη νέες εκτιμήσεις μοναδιαίου κόστους για τις παρεμβάσεις της Δράσης 3.2.2 «Συμπλήρωση/αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας του εθνικού και περιφερειακού δικτύου». Ο αρχικός στόχος του δείκτη είχε εκτιμηθεί με βάση μέσο κόστος 431.250 €/χλμ, το οποίο επικαιροποιείται σε 138.700 €/ χλμ, λαμβάνοντας υπόψη και τα αποτελέσματα τεχνικών μελετών βελτίωσης οδικής ασφάλειας σε επικίνδυνα σημεία του οδικού δικτύου της Περιφέρειας («ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.» 2022, επικαιροποιημένη Μελέτη βελτίωσης οδικής ασφάλειας ΠΕ Ηρακλείου, 2024).
- **RCR56. Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών:** Αύξηση της τιμής στόχου από 41,4 σε **85.351 ανθρωποημέρες/έτος**, λόγω διόρθωσης της προσέγγισης υπολογισμού του δείκτη, με βάση και τις προβλέψεις του Δελτίου Ταυτότητας του. Ειδικότερα, οι υπολογισμοί που είχαν πραγματοποιηθεί για την προσέγγιση της τιμής στόχου του δείκτη κατά τη φάση του σχεδιασμού του Προγράμματος είναι εσφαλμένοι (δεν έχει γίνει ορθή αναγωγή της Ετήσιας Μέσης Ημερήσιας Κυκλοφορία - ΕΜΗΚ στο έτος) και επιπλέον η παραδοχή που χρησιμοποιήθηκε για την τιμή της ΕΜΗΚ (1500 οχήματα) είναι υποεκτιμημένη σε σχέση με τις παρεμβάσεις του Προγράμματος.
- **PSR900. Οδικά ατυχήματα:** Μείωση της τιμής στόχου από 135 σε **14 ατυχήματα/έτος**, λόγω διόρθωσης της προσέγγισης υπολογισμού του δείκτη, με βάση και τις προβλέψεις του Δελτίου Ταυτότητας του. Ειδικότερα, οι υπολογισμοί που είχαν πραγματοποιηθεί για την προσέγγιση της τιμής στόχου του δείκτη κατά τη φάση του σχεδιασμού του Προγράμματος είναι εσφαλμένοι, δεδομένου ότι η τιμή βάσης που είχε τεθεί αφορά στο σύνολο του οδικού δικτύου της Περιφέρειας και δεν συνδέεται με τα συγκεκριμένα τμήματα όπου

προβλέπονται οι παρεμβάσεις (δηλ. με το δείκτη εκροών PSO900). Η αρχική τιμή βάσης του δείκτη είχε τεθεί σε 166 ατυχήματα/έτος και διορθώνεται σε 17 ατυχήματα/έτος, ενώ ο στόχος επαναπροσδιορίζεται σε 14 ατυχήματα/έτος εκτιμώντας μείωση των ετήσιων ατυχημάτων μετά τις παρεμβάσεις κατά 20%.

4.1.4. Προτεραιότητα 4. Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και της Κοινωνικής Συνοχής

4.1.4.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 4

Οι προτεινόμενες μεταβολές στους διαθέσιμους πόρων των Κατηγοριών Δράσεων της Προτεραιότητας 4 του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 13. Μεταβολές πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 4

ΕΣ	Κατηγορίες Δράσεων	ΠΠ	π/υ (ΔΔ)	Μεταβολή π/υ (ΔΔ)	Νέος π/υ (ΔΔ)
4.ii	4.2.1.Αναβάθμιση/συμπλήρωση του εργαστηριακού εξοπλισμού α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης	122	4.350.000	0	4.350.000
	4.2.2.Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης	122	10.650.000	0	10.650.000
	4.2.3.Αναβάθμιση/συμπλήρωση του εργαστηριακού εξοπλισμού γ'/βάθμιας εκπαίδευσης	123	5.000.000	-1.500.000	3.500.000
	4.2.4. Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων γ'/βάθμιας εκπαίδευσης	123	3.000.000	1.500.000	4.500.000
	4.2.5. Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας	121	8.000.000	0	8.000.000
Σύνολο ΕΣ 4.2			31.000.000	0	31.000.000
4.v	4.5.1. Αναβάθμιση/συμπλήρωση βιοϊατρικού εξοπλισμού	129	14.000.000	0	14.000.000
	4.5.2. Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών υποδομών υγειονομικών μονάδων	128	5.500.000	2.000.000	7.500.000
	4.5.3. Κινητές μονάδες υγείας (ΚΟΜΥ)/Ασθενοφόρα	130	2.500.000	0	2.500.000
	4.5.4. Αναβάθμιση / συμπλήρωση των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας	127	9.000.000	-2.000.000	7.000.000
Σύνολο ΕΣ 4.5			31.000.000	0	31.000.000
4.vi	4.6.1. Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος	166	14.798.909	0	14.798.909
	4.6.2. Τουριστική Προβολή	165	3.000.000	0	3.000.000
Σύνολο ΕΣ 4.6			17.798.909	0	17.798.909
Σύνολο Προτεραιότητας 4			79.798.909	0	79.798.909

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αφορούν στα εξής:

- Αύξηση των διαθέσιμων πόρων της Δράσης 4.2.4 «Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων γ'/βάθμιας εκπαίδευσης» κατά 1,5 εκ. € ΔΔ, με αντίστοιχη μείωση των πόρων της Δράσης 4.2.3 «Αναβάθμιση/συμπλήρωση του εργαστηριακού εξοπλισμού γ'/βάθμιας εκπαίδευσης», προκειμένου να καλυφθούν οι πράξεις οι οποίες προετοιμάζονται /ωριμάζουν με μελέτες χρηματοδοτούμενες από το Πρόγραμμα.
- Αύξηση των διαθέσιμων πόρων της Δράσης 4.5.2 «Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών υποδομών υγειονομικών μονάδων» κατά 2 εκ. € ΔΔ, με αντίστοιχη μείωση των πόρων της Δράσης 4.5.4 «Αναβάθμιση / συμπλήρωση των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας», προκειμένου ομοίως να καλυφθούν οι πράξεις οι οποίες προετοιμάζονται /ωριμάζουν με μελέτες χρηματοδοτούμενες από το Πρόγραμμα.

4.1.4.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 4

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 4 του Προγράμματος παρουσιάζονται αναλυτικά ανά Ειδικό Στόχο κατωτέρω.

Ειδικός Στόχος 4.ii. Υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.ii του Προγράμματος.

Πίνακας 14. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.ii

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
RCO66. Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	Άτομα	611	344	↓
RCO67. Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	Άτομα	105.125	106.640	↑
Αποτελεσμάτων				
RCR70. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	χρήστες/έτος	611 (τιμή βάσης 362)	344 (τιμή βάσης 70)	↓
RCR71. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	109.744 (τιμή βάσης 10.065)	111.168 (τιμή βάσης 11.944)	↑

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ4.ii αναλύονται ως εξής:

- **RCO66. Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας:** **Μείωση** της τιμής στόχου από 611 σε **344 άτομα**, λαμβάνοντας υπόψη νέες εκτιμήσεις μοναδιαίου κόστους για τις παρεμβάσεις της Δράσης 4.2.5 «Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας», καθώς και με διόρθωση της προσέγγισης υπολογισμού του δείκτη. Ειδικότερα, το αρχικό μοναδιαίο κόστος είχε υπολογισθεί σε 13.088,91€/άτομο, ως μέσος όρος των αντίστοιχων μοναδιαίων για νέες και υφιστάμενες εγκαταστάσεις (8.043 €/άτομο για αναβάθμιση – εκσυγχρονισμό υφιστάμενων και 18.150€/άτομο για νέες εγκαταστάσεις) με βάση στοιχεία υλοποίησης παρόμοιων δράσεων του ΕΠ Κρήτη 2014-2020, χωρίς να ληφθεί υπόψη το ύψος των διαθέσιμων πόρων ανά περίπτωση. Το μοναδιαίο κόστος επικαιροποιείται σε 26.256 €/άτομο για τις νέες εγκαταστάσεις παιδικής φροντίδας και σε 11.490 €/άτομο για την περίπτωση της αναβάθμισης υφιστάμενων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα έργα που εξετάστηκαν για την αρχική εκτίμηση του μοναδιαίου κόστους υλοποιήθηκαν με σημαντικά υψηλές εκπτώσεις (40-45%), οι οποίες έχουν περιορισθεί τα τελευταία έτη. Παράλληλα γίνεται η παραδοχή ότι το 90% των διαθέσιμων πόρων της Δράσης θα αξιοποιηθεί για νέες εγκαταστάσεις παιδικής φροντίδας και το υπόλοιπο 10% για την αναβάθμιση/εκσυγχρονισμό υφιστάμενων.
- **RCO67. Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων:** **Αύξηση** της τιμής στόχου από 105.125 σε **106.640 άτομα**, λόγω αύξησης του στόχου του δείκτη στην κατηγορία Δράσης 4.2.2. «Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης». Ειδικότερα, ο αρχικός στόχος του δείκτη στο πλαίσιο της Δράσης 4.2.2. είχε εκτιμηθεί σε 1.385 άτομα με βάση μοναδιαίο κόστος 7.690,11€/άτομο, λαμβάνοντας υπ' όψη στοιχεία παρόμοιων δράσεων του ΕΠ Κρήτη 2014-2020. Ο δείκτης αποτελεσμάτων της ίδιας δράσης είχε υπολογισθεί εκ παραδρομής με διαφορετικό μοναδιαίο κόστος (3.772 €/άτομο). Στο πλαίσιο της παρούσας αναθεώρησης προσεγγίζεται εκ νέου η τιμή στόχου του δείκτη εκροών (RCO67) και του αντίστοιχου δείκτη αποτελεσμάτων (RCR71), όπως παρατίθεται κατωτέρω. Για την νέα προσέγγιση της τιμής στόχου του RCO67 εκτιμάται μοναδιαίο κόστος 19.300 €/άτομο για την ανέγερση/επέκταση σχολικών μονάδων, 4.375 €/άτομο για την αναβάθμιση/εκσυγχρονισμό και 750 €/άτομο για τη βελτίωση της φυσικής προσβασιμότητας των σχολικών εγκαταστάσεων για μαθητές/τριες ΑμεΑ. Με βάση τα ανωτέρω εκτιμώμενα μοναδιαία κόστη και λαμβάνοντας υπόψη την κατανομή των διαθέσιμων πόρων της Δράσης 4.2.2 στις επιμέρους παρεμβάσεις, υπολογίζεται ο νέος στόχος του δείκτη σε **2.900 άτομα**.
- **RRC70. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας:** **Μείωση** της τιμής στόχου από 611 σε **344 χρήστες/έτος**, με βάση την αντίστοιχη μείωση του δείκτη εκροών RCO66, δεδομένου ότι η τιμή του ταυτίζεται με την δυναμικότητα των υποδομών για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα για τις οποίες γίνονται οι παρεμβάσεις.
- **RRC71. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων:** **Αύξηση** της τιμής στόχου από 109.744 σε **111.168 άτομα**, λόγω αύξησης του στόχου του δείκτη στην κατηγορία Δράσης 4.2.2. «Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης». Ειδικότερα, η τιμή στόχου του δείκτη στη Δράση 4.2.2 αυξάνεται από 1.302 σε **2.726** άτομα, λόγω της αύξησης του δείκτη εκροών RCO67, από τον οποίο υπολογίζεται με εκτιμώμενο ποσοστό πληρότητας των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων 94%. Αντίστοιχα αυξάνεται και η τιμή βάσης του δείκτη.

Ειδικός Στόχος 4.ν. Πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.ν του Προγράμματος.

Πίνακας 15. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.ν

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
RCO69. Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	άτομα/έτος	28.100	164.000	↑
RCO70. Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	299	232	↓
PSO910. Κινητές μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας	Κινητές μονάδες	29	29	-
Αποτελεσμάτων				
RCR73. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	χρήστες/έτος	65.940 (τιμή βάσης 8.500)	161.030 (τιμή βάσης 11.590)	↑
RCR74. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	299	232	↓

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ4.ν αναλύονται ως εξής:

- ▣ **RCO69.** Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης: **Αύξηση** της τιμής στόχου από 28.100 σε **164.000 άτομα/έτος**, λαμβάνοντας υπόψη νέες εκτιμήσεις μοναδιαίου κόστους για τις παρεμβάσεις της Δράσης 4.5.1 «Αναβάθμιση / συμπλήρωση βιοϊατρικού εξοπλισμού», καθώς και λόγω αύξησης των διαθέσιμων πόρων της Δράσης 4.5.2. «Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών υποδομών υγειονομικών μονάδων». Ειδικότερα, το αρχικό μοναδιαίο κόστος για την αναβάθμιση του βιοϊατρικού εξοπλισμού των υγειονομικών μονάδων είχε εκτιμηθεί σε 800€/ άτομο και επαναπροσδιορίζεται σε 100 €/άτομο, με αποτέλεσμα η συμβολή της Δράσης 4.5.1 στο δείκτη να αυξάνεται σε 140.000 άτομα/έτος. Παράλληλα αυξάνεται και η συμβολή της Δράσης 4.5.2 στο δείκτη, λόγω αύξησης των διαθέσιμων πόρων της από 5,5 εκ. € σε 7,5 εκ. € και διαμορφώνεται σε 24.000 άτομα/έτος.
- ▣ **RCR73.** Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης: **Αύξηση** της τιμής στόχου από 65.940 σε **161.030 χρήστες/έτος**, λαμβάνοντας υπόψη νέες εκτιμήσεις μοναδιαίου κόστους για τις παρεμβάσεις της Δράσης 4.5.1 «Αναβάθμιση / συμπλήρωση βιοϊατρικού εξοπλισμού», καθώς και λόγω αύξησης των διαθέσιμων πόρων της Δράσης 4.5.2. «Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών υποδομών υγειονομικών μονάδων». Αντίστοιχα αυξάνεται και η τιμή βάσης του δείκτη από 8.500 σε 11.590 χρήστες/έτος.
- ▣ **RCO70.** Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης): **Μείωση** της τιμής στόχου από 299 σε **232 άτομα/έτος**, αναλογικά με βάση τη μείωση των διαθέσιμων πόρων της Δράσης 4.5.4 «Αναβάθμιση / συμπλήρωση των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας», από 9 εκ. € σε 7 εκ. €.
- ▣ **RCR74.** Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας: **Μείωση** της τιμής στόχου από 299 σε **232 χρήστες/έτος**, με βάση τη μείωση του δείκτη εκροών RCO70, δεδομένου ότι η τιμή του δείκτη ταυτίζεται με την δυναμικότητα των υποδομών κοινωνικής μέριμνας.

Ειδικός Στόχος 4.νι. Πολιτισμός και βιώσιμος τουρισμός

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.νι του Προγράμματος.

Πίνακας 16. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.6

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
PSO911. Δράσεις Τουριστικής Προβολής	Δράσεις	5	15	↑
RCO77. Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	16	16	–
Αποτελεσμάτων				
RCR77. Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	2.710.580 (τιμή βάσης 2.359.723)	2.710.580 (τιμή βάσης 2.359.723)	–

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ4.νι αναλύονται ως εξής:

- **PSO911. Δράσεις Τουριστικής Προβολής:** Αύξηση της τιμής στόχου από 5 σε **15 δράσεις**, λόγω διόρθωσης της προσέγγισης υπολογισμού του δείκτη, με βάση τις προβλέψεις του Δελτίου Ταυτότητάς του. Ειδικότερα, οι αρχικές εκτιμήσεις είχαν λάβει υπόψη ότι θα υλοποιηθούν οι 5 κατηγορίες ενεργειών που προβλέπει το ΔΤΔ του δείκτη (Τουριστικές εκθέσεις/ Χρήση νέων τεχνολογιών για τουριστική προβολή/ Παραγωγή έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού/ Διάχυση-προβολή στα ηλεκτρονικά και έντυπα ΜΜΕ/ Ειδικές εκδηλώσεις) και ο στόχος του δείκτη είχε τεθεί ίσος με 5. Στην παρούσα αναθεώρηση, προσεγγίζεται ορθά το περιεχόμενο του ΔΤΔ και εκτιμάται ότι θα χρηματοδοτηθούν 5 - 6 έργα τουριστικής προβολής, τα οποία θα προβλέπουν από 2 έως 3 ενέργειες τουριστικής προβολής έκαστο, οπότε τίθεται τιμή στόχου του δείκτη 15 δράσεις.

4.1.5. Προτεραιότητα 5. Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας**4.1.5.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 5**

Οι προτεινόμενες μεταβολές στους διαθέσιμους πόρων των Κατηγοριών Δράσεων της Προτεραιότητας 5 του Προγράμματος παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 17. Μεταβολές πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 5

ΕΣ	Κατηγορίες Δράσεων	π/υ (ΔΔ)	Μεταβολή π/υ (ΔΔ)	Νέος π/υ (ΔΔ)
4.α	4.1.1. Δράσεις συμβουλευτικής-κατάρτισης-πιστοποίησης- πρακτικής άσκησης-mentoring ανέργων	2.300.000	-500.000	1.800.000
	4.1.2. Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων	2.000.000	2.000.000	4.000.000
	4.1.3. Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας	300.000	0	300.000
	Σύνολο ΕΣ 4.α	4.600.000	1.500.000	6.100.000
4.στ	4.6.1. Ανάπτυξη και ενδυνάμωση διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης/συνεκπαίδευσης μαθητών/ μαθητριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση	24.700.000	0	24.700.000
	4.6.2. ΚΔΑΠ /STEM	500.000	0	500.000
	Σύνολο ΕΣ 4.στ	25.200.000	0	25.200.000
4.η	4.8.1. Παρεμβάσεις ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη Εκπαίδευση	3.300.000	0	3.300.000
	4.8.2. Δράσεις συμμετοχής μειονεκτουσών ομάδων (π.χ. παιδιά, ΑμεΑ) στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργό κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς	1.890.995	0	1.890.995
	4.8.3. Δράσεις εξοικείωσης ηλικιωμένων με τις ΤΠΕ για χρήση στην καθημερινή ζωή και άρση του κοινωνικού αποκλεισμού	500.000	0	500.000

ΕΣ	Κατηγορίες Δράσεων	π/υ (ΔΔ)	Μεταβολή π/υ (ΔΔ)	Νέος π/υ (ΔΔ)
	4.8.4. Capacity building φορέων σχετικών με την κοινωνική ένταξη	1.000.000	0	1.000.000
	<i>Σύνολο ΕΣ 4.η</i>	<i>6.690.995</i>	<i>0</i>	<i>6.690.995</i>
4.θ	4.9.1. Ολοκληρωμένες Δράσεις ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας	12.000.000	0	12.000.000
	4.9.2. Παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης σε υπηρεσίες υγείας, για υπηκόους τρίτων χωρών	600.000	0	600.000
	<i>Σύνολο ΕΣ 4.8</i>	<i>12.600.000</i>	<i>0</i>	<i>12.600.000</i>
4.ι	4.10.1. Στήριξη της Αυτοαπασχόλησης των ΡΟΜΑ (ΝΕΕ ΝΘΕ)	1.000.000	0	1.000.000
	4.10.2. Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των ΡΟΜΑ στην αγορά εργασίας	1.000.000	0	1.000.000
	4.10.3. Ομάδες Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης των ΡΟΜΑ	1.500.000	0	1.500.000
	<i>Σύνολο ΕΣ 4.ι</i>	<i>3.500.000</i>	<i>0</i>	<i>3.500.000</i>
4.ια	4.11.1. Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης)	21.667.000	0	21.667.000
	4.11.2. Κέντρα Κοινότητας (συνεχιζόμενα)	8.450.000	1.500.000	9.950.000
	4.11.2. Κέντρα Κοινότητας (νέα)	1.550.000	0	1.550.000
	4.11.3. Δομές παροχής Αγαθών (συνεχιζόμενες)	5.550.000	-1.000.000	4.550.000
	4.11.3. Δομές παροχής Αγαθών (νέες)	950.000	0	950.000
	4.11.4. Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης	400.000	0	400.000
	4.11.5. Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών	3.850.000	0	3.850.000
	4.11.6. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)	10.700.000	0	10.700.000
	4.11.7. Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ ΑμεΑ)	8.000.000	-2.500.000	5.500.000
	4.11.8. Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΑμεΑ, Εφήβων)	4.300.000	-2.500.000	1.800.000
	4.11.9. Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (συνεχιζόμενες δομές)	2.700.000	1.300.000	4.000.000
	4.11.9. Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (νέες δομές)	6.300.000	-1.800.000	4.500.000
	4.11.10. Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων (αλκοόλ, ναρκωτικές ουσίες κλπ.) (συνεχιζόμενες δομές)	1.400.000	0	1.400.000
	4.11.10. Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων (αλκοόλ, ναρκωτικές ουσίες κλπ.) (νέες δομές)	1.000.000	3.000.000	4.000.000
	4.11.11. Ενίσχυση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας	4.800.000	0	4.800.000
	4.11.12. Ενίσχυση υπηρεσιών δημόσιας υγείας		500.000	500.000,00
	4.11.13. Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή - προσωπικού βοηθού ΑμεΑ, Ηλικιωμένων κλπ.	2.285.000	0	2.285.000
	4.11.14. Δράση υποστήριξης μακροχρόνιας φροντίδας σε επίπεδο τοπικής κοινότητας	650.000	0	650.000
	4.11.15. Υλοποίηση σχεδίων του μετασχηματισμού των υπηρεσιών για την αποϊδρυματοποίηση παιδιών	850.000	0	850.000
	4.11.16. Ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή	1.400.000	0	1.400.000
	<i>Σύνολο ΕΣ 4.ια</i>	<i>86.802.000</i>	<i>-1.500.000</i>	<i>85.302.000</i>
4.ιβ	4.12.1. Υποστήριξη εφήβων: ανάπτυξη δράσεων σε υποβαθμισμένες περιοχές, (δράση στο πλαίσιο της στρατηγικής «Εγγύηση για το Παιδί»)	2.400.000	0	2.400.000
	4.12.2. Δράση τοπικής ολοκληρωμένης παρέμβασης για την προστασία των παιδιών και την καταπολέμηση της φτώχειας, (δράση στο πλαίσιο της στρατηγικής «Εγγύηση για το Παιδί»)	1.600.000	0	1.600.000
	<i>Σύνολο ΕΣ 4.ιβ</i>	<i>4.000.000</i>	<i>0</i>	<i>4.000.000</i>

ΕΣ	Κατηγορίες Δράσεων	π/υ (ΔΔ)	Μεταβολή π/υ (ΔΔ)	Νέος π/υ (ΔΔ)
Σύνολο Προτεραιότητας 5		143.392.995	0	143.392.995

Από τις τριάντα δύο (32) Κατηγορίες Δράσεων επέρχεται αλλαγή κατανομής των πόρων σε επτά (7) Κατηγορίες (εισάγεται επίσης μια επιπλέον Δράση) με αποτέλεσμα την μεταβολή των πόρων σε δύο (2) Ειδικούς Στόχους της Προτεραιότητας 5 του Προγράμματος. Ειδικότερα επέρχεται μείωση της ΔΔ του ΕΣ4.α κατά 1,5 εκ. € και ισόποση αύξηση της ΔΔ του ΕΣ4.α, χωρίς να μεταβάλλεται το συνολικό ύψος των πόρων της **Προτεραιότητας 5 (ΕΚΤ+)** του Προγράμματος, που παραμένει στα **143.392.995,00€**.

Ειδικότερα οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στους Ειδικούς Στόχους που εντοπίζονται μεταβολές, είναι οι ακόλουθες:

Ειδικός Στόχος 4.α Πρόσβαση στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλους

- **Αυξάνεται** κατά 1,5 εκ. € η ΔΔ του ΕΣ4.α και επέρχεται μεταβολή των πόρων των Κατηγοριών Δράσεων ως ακολούθως:
 - μειώνεται κατά 500.000 € η ΔΔ της Δράσης 4.1.1. Δράσεις συμβουλευτικής-κατάρτισης-πιστοποίησης-πρακτικής άσκησης-mentoring ανέργων, με αύξηση όμως της τιμής στόχου των Δεικτών Εκροών και Αποτελεσμάτων, μετά από διόρθωση λαθών στον προσδιορισμό του μοναδιαίου κόστους της Δράσης, και
 - διπλασιάζεται η ΔΔ της Δράσης 4.1.2. Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων (από 2 σε 4 εκ. €) λόγω της ανάγκης κάλυψης της αυξημένης ζήτησης από τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Ειδικός Στόχος 4.ια Ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες

- **Μειώνεται** κατά 1,5 εκ. € η ΔΔ του ΕΣ4.ια με τις εσωτερικές ανακατανομές των πόρων των επιμέρους Κατηγοριών Δράσεων να είναι οι ακόλουθες:
 - αύξηση της ΔΔ των συνεχιζόμενων δομών των Κέντρων Κοινότητας και ΠΦΥ, καθώς και των νέων δομών αντιμετώπισης των εξαρτήσεων και δημιουργία μιας νέου τύπου Δράσης για το Πρόγραμμα (4.11.12. Ενίσχυση υπηρεσιών δημόσιας υγείας) για την αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών παροχής ποιοτικών κοινωνικών υπηρεσιών, υπηρεσιών υγείας και αντιμετώπισης των εξαρτήσεων (συνολική αύξηση 6,3 εκ. €),
 - μείωση κατά €1 εκ. της ΔΔ της Δράσης Δ.11.3 «Δομές παροχής Αγαθών» (συνεχιζόμενες), με αύξηση όμως της τιμής στόχου των Δεικτών Εκροών και Αποτελεσμάτων, μετά από τη διόρθωση λανθασμένων παραδοχών (πλήθος συνεχιζόμενων δομών και μοναδιαίο κόστος λειτουργίας τους),
 - μείωση κατά €2,5 της ΔΔ της Δράσης Δ.11.7 «Κέντρα Διημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ ΑμεΑ)», χωρίς αλλαγή της τιμής στόχου των Δεικτών Εκροών και Αποτελεσμάτων, μετά από τη διόρθωση λανθασμένων παραδοχών (μοναδιαίο κόστος λειτουργίας τους και περίοδος συγχρηματοδότησης),
 - μείωση κατά €2,5 της ΔΔ της Δράσης Δ.11.8 «Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΑμεΑ, Εφήβων)», χωρίς αλλαγή της τιμής στόχου των Δεικτών Εκροών και Αποτελεσμάτων, μετά τη διόρθωση (μείωση) του μοναδιαίου κόστους λειτουργίας των δομών, και
 - μείωση κατά 1,8 εκ. € της Δράσης Δ.11.19 «Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (νέες δομές)», οι διαδικασίες ωρίμανσης της οποίας έχει σημαντικά καθυστερήσει.

4.1.5.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 5

Οι προτεινόμενες αλλαγές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων της Προτεραιότητας 5 του Προγράμματος παρουσιάζονται αναλυτικά ανά Ειδικό Στόχο κατωτέρω.

Ειδικός Στόχος 4.α Πρόσβαση στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλους

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.α του Προγράμματος.

Πίνακας 18. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.α

Δείκτης	MM	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
EECO02. άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	αριθμός ατόμων	305	1.090	↑
PSO799. αριθμός υποστηριζόμενων υφισταμένων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	αριθμός επιχειρήσεων	33	67	↑
Αποτελεσμάτων				
EECR03. συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	αριθμός ατόμων	244	872	↑
PSR799. αριθμός υποστηριζόμενων υφισταμένων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	αριθμός επιχειρήσεων	26	53	↑

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ4.α αναλύονται ως εξής:

- **EECO02. άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων:** **Αύξηση** της τιμής στόχου από 305 σε **1.090 άτομα**, παρά τη μείωση της ΔΔ της Δράσης 4.1.1. Δράσεις συμβουλευτικής-κατάρτισης-πιστοποίησης-πρακτικής άσκησης-mentoring ανέργων, λόγω διόρθωσης του τύπου υπολογισμού του μοναδιαίου κόστους της Δράσης ανά συμμετέχοντα. Κατά τον αρχικό σχεδιασμό από προφανές λάθος είχε υπολογισθεί η συμμετοχή ενός εκάστου των ωφελουμένων σε 5 προγράμματα κατάρτισης, αντί ορθού συμμετοχής σε ένα (1) πρόγραμμα, γεγονός που οδήγησε σε υψηλό μοναδιαίο κόστος και στην υιοθέτηση χαμηλής τιμής στόχου.
- **EECR03. συμμετέχοντες που αποκτούν τυπικό επαγγελματικό προσόν αμέσως μετά τη συμμετοχή τους:** **Αύξηση** της τιμής στόχου από 244 σε **872 άτομα**, ως απόρροια της αύξησης της τιμής στόχου του σχετιζόμενου Δείκτη Εκροών EECO02.
- **PSO799. αριθμός υποστηριζόμενων υφισταμένων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας:** **Διπλασιασμός** της τιμής στόχου (από 33 σε **67 επιχειρήσεις**), λόγω διπλασιασμού της ΔΔ της Δράσης Δ.1.2 Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων.
- **PSR799. αριθμός υποστηριζόμενων υφισταμένων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης:** **Αύξηση** της τιμής στόχου (από **26** σε **53 επιχειρήσεις**), λόγω διπλασιασμού της ΔΔ της Δράσης Δ.1.2 Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων.

Ειδικός Στόχος 4.στ Ποιοτικά και χωρίς αποκλεισμούς συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.στ του Προγράμματος.

Πίνακας 19. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.στ

Δείκτης	MM	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
PSO798 αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	αριθμός ατόμων	282	403	↑
Αποτελεσμάτων				
PSR798 αριθμός ωφελούμενων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	αριθμός ατόμων	328	868	↑

Οι μεταβολές στη στοχοθεσία των δεικτών του ΕΣ 4.στ αναλύονται ως εξής:

- **PSO798. αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες:** **Αύξηση** της τιμής στόχου από 282 σε 403 σχολικές μονάδες που οφείλεται στην επικαιροποίηση της τιμής στόχου των δεικτών της Δράσης Δ.6.1 Ανάπτυξη και Ενδυνάμωση Διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης/ συνεκπαίδευσης μαθητών/-τριών με Αναπηρία ή/και

ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση, σύμφωνα με τη σχετική επιστολή/ τεκμηρίωση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υ.Π.Α.Θ.Α Μονάδα Α (Α.Π. 1157/21.02.2025). Η αύξηση αυτή προκύπτει αφενός από την αύξηση της ΔΔ του Υποέργου 1 που τροφοδοτεί τον Δείκτη και το οποίο αφορά στην απασχόληση αναπληρωτών εκπαιδευτικών (Ειδικό Βοηθητικό & Εκπαιδευτικό Προσωπικό) που συλλειτουργούν με τον εκπαιδευτικό της τάξης και αφετέρου από την ανάπτυξη της Δράσης σε χρονικό ορίζοντα 3ετίας αντί της αρχικά προβλεπόμενης 5ετίας (διοχέτευση αυξημένων πόρων σε κάθε σχολικό έτος). Η παραπάνω αύξηση έχει ως αποτέλεσμα τη διάθεση πρόσθετου ειδικού προσωπικού και επόμενα την αύξηση των σχολικών μονάδων που εξυπηρετούνται από το αυξημένο σε αριθμό ειδικό προσωπικό (αναλυτική τεκμηρίωση των αλλαγών παρατίθεται στο επικαιροποιημένο μεθοδολογικό έγγραφο του Πλαισίου Επίδοσης του Προγράμματος).

- ▣ **PSR798. αριθμός ωφελουμένων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες:** Αύξηση της τιμής στόχου από 328 σε 868 ως αποτέλεσμα της επικαιροποίησης της τιμής στόχου σύμφωνα με τη σχετική επιστολή/ τεκμηρίωση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υ.Π.Α.Θ.Α Μονάδα Α (Α.Π 1157-21/02/2025). Η αύξηση αυτή είναι απόρροια αφενός της διάθεσης πρόσθετου ειδικού προσωπικού στις σχολικές μονάδες και αφετέρου της προσαρμογής της αναλογίας ωφελούμενων μαθητών ανά αναπληρωτή σύμφωνα με τις ειδικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες της Περιφέρειας, με αποτέλεσμα να παρέχεται η δυνατότητα κάλυψης με υπηρεσίες συμπεριληπτικής εκπαίδευσης σημαντικά υψηλότερου αριθμού παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Ειδικός Στόχος 4.η Πρόσβαση στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλους

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.η του Προγράμματος.

Πίνακας 20. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.η

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
PSO805. αριθμός δομών για την ένταξη φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	αριθμός ατόμων	3	3	-
PSO793. αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις ενεργής ένταξης ατόμων μειονεκτουσών ομάδων	Αριθμός φορέων/ οντοτήτων	4	4	-
Αποτελεσμάτων				
PSR805. αριθμός ωφελουμένων φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	αριθμός ατόμων	783	642	↓
PSR793. αριθμός ωφελουμένων που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργής ένταξης	αριθμός ατόμων	1.126	1.126	-

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ4.η αναλύονται ως εξής:

- ▣ **PSR805. αριθμός ωφελουμένων φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες:** Μείωση της τιμής στόχου από 783 σε **642 άτομα**, που προκύπτει από τη διόρθωση αριθμητικού λάθους στον ετήσιο αριθμό των ωφελούμενων φοιτητών του Πανεπιστημίου Κρήτης (στους ωφελούμενους είχε υπολογισθεί το σύνολο των φοιτητών ΑμεΑ και όχι το 50% αυτών, όπως ρητά αναφέρεται στο σχετικό μεθοδολογικό έγγραφο του Πλαισίου Επιδόσεων του Προγράμματος).

Ειδικός Στόχος 4.θ Ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.θ του Προγράμματος.

Πίνακας 21. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.θ

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
EECO13 υπήκοοι τρίτων χωρών	αριθμός ατόμων	3.765	560	↓
Αποτελεσμάτων				

Δείκτης	MM	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
PSR790. υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	αριθμός ατόμων	565	448	↓

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ4.θ είναι οι ακόλουθες:

- **EEO13. υπήκοοι τρίτων χωρών:** **Μείωση** της τιμής στόχου από 3.765 σε **560 άτομα**, ως αποτέλεσμα του ανασχεδιασμού της Δράσης Δ.9.1. Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας. Η Δράση επανασχεδιάστηκε ως προς τις αρχικούς στόχους που είχαν συμπεριληφθεί στην εξειδίκευση της Περιφέρειας, συμμορφούμενη στις απαιτήσεις που αναδείχθηκαν κατά τη διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΥΜΑ, ΕΥΣΕΚΤ, ΕΥΘΥΠΣ, ΔΚΕ, ΕΥΣΥΔΜΕΥ) για την κατάρτιση του Οδηγού Εφαρμογής της. Στο πλαίσιο του ανασχεδιασμού της Δράσης υιοθετήθηκε νέα προσέγγιση στην καταγραφή των συμμετεχόντων ΥΤΧ που μετρά ο δείκτης, που περιορίζονται αποκλειστικά στα ενήλικα μέλη των νοικοκυριών (και όχι το σύνολο των μελών εκάστου ωφελούμενου νοικοκυριού), τα οποία θα λάβουν την «Ολοκληρωμένη Παρέμβαση», όπως ορίζεται στον Οδηγό Εφαρμογής, και έχουν τη δυνατότητα να προχωρήσουν σε επαγγελματική κατάρτιση, πρακτική άσκηση και αναζήτηση εργασίας (δεν προσμετρώνται οι ΥΤΧ που εργάζονται).
- **PSR790. υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους:** **Μείωση** της τιμής στόχου από 565 σε **448 άτομα**, ως αποτέλεσμα του ανασχεδιασμού της Δράσης Δ.9.1. Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας και μείωσης της τιμής στόχου του σχετιζόμενου Δείκτη εκροών EEO13. Σημειώνεται ότι λόγω του νέου τρόπου μέτρησης των ωφελουμένων και του τύπου της Δράσης γίνεται νέα εκτίμηση (αύξηση) του % των ωφελουμένων που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους από 15% σε 80% .

Ειδικός Στόχος 4.ι Ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.ι του Προγράμματος.

Πίνακας 22. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.ι

Δείκτης	MM	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
EEO15 μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	αριθμός ατόμων	124	151	↑
EEO18 αριθμός υποστηριζόμενων δημόσιων διοικήσεων ή δημόσιων υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	αριθμός φορέων	3	3	-
Αποτελεσμάτων				
EEO05. συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους	αριθμός ατόμων	24	31	↑
PSR794. ωφελούμενοι Ρομά από προγράμματα βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης ή/και μετεγκατάστασης	αριθμός ατόμων	690	690	-

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ4.ι είναι οι ακόλουθες:

- **EEO15. μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά):** **Αύξηση** της τιμής στόχου από **124** σε **151 άτομα**, λόγω μείωσης του στόχου του δείκτη στην Κατηγορία Δράσης 4.10.1. «Στήριξη της Αυτοαπασχόλησης των ΡΟΜΑ (ΝΕΕ)», αλλά και της υψηλότερης αύξησης της τιμής στόχου στην Κατηγορία Δράσης 4.10.2. «Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των ΡΟΜΑ στην αγορά εργασίας». Ειδικότερα:
 - Στο πλαίσιο της Δράσης 4.10.1. «Στήριξη της Αυτοαπασχόλησης των ΡΟΜΑ (ΝΕΕ)» αυξάνεται το μοναδιαίο κόστος των συμμετεχόντων από 14.800€ σε 17.000€ με βάση τη μεθοδολογία υπολογισμού που εγκρίθηκε από την Αρχή Ελέγχου (ΕΔΕΛ) με το με Α.Π. 5047/ΕΞ2021/ 15.01.2021 έγγραφό της και αναθεωρήθηκε σύμφωνα με τη με αριθμ. 117015/9-8-2024 αντίστοιχη γνωμοδότησή της επί της αναθεώρησης της έκθεσης τεκμηρίωσης κατ' αποκοπή ποσού για δράσεις επιχορήγησης νέων

ελεύθερων επαγγελματιών της Δ.ΥΠ.Α.. Αποτέλεσμα αυτής της αλλαγής είναι η **μείωση** του στόχου της Δράσης από **67** σε **59** άτομα.

- Στο πλαίσιο της Δράσης 4.10.2. «Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των ΡΟΜΑ στην αγορά εργασίας», ο στόχος του δείκτη είχε εκτιμηθεί αρχικά σε 57 άτομα, με βάση ένα μέσο μοναδιαίο κόστος 7,5 χιλ. € για τις ενέργειες κατάρτισης ανά άτομο και στα 12,3 χιλ.€/ άτομο συνεκτιμώντας & τη χρηματοδότηση για την επιδότηση ενοικίου. Για την εκτίμηση του μοναδιαίου κόστους είχε υπολογισθεί λανθασμένα η συμμετοχή ενός εκάστου των ωφελουμένων σε 5 προγράμματα κατάρτισης, αντί ορθού συμμετοχής σε ένα (1) πρόγραμμα, γεγονός που οδήγησε σε υψηλό μοναδιαίο κόστος κατάρτισης και στην υιοθέτηση χαμηλής τιμής στόχου. Με τον ορθό υπολογισμό το μοναδιαίο κόστος ανέρχεται στα 1.650 € για τις ενέργειες κατάρτισης ανά άτομο και στα 9.450 €/ άτομο με την επιδότηση ενοικίου. Σε συνέχεια των παραπάνω η τιμή στόχος αυξάνεται από τα **57** στα **92** άτομα.

- **EECR05. συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους:** **Αύξηση** της τιμής στόχου από 24 σε **31 άτομα**, ως αποτέλεσμα της αλλαγής της τιμής στόχου του Δείκτη Εκροών EECO15 των Δράσεων 4.10.1. «Στήριξη της Αυτοαπασχόλησης των ΡΟΜΑ (ΝΕΕ)» και Δράσης 4.10.2. «Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των ΡΟΜΑ στην αγορά εργασίας”.

Ειδικός Στόχος 4.ια Ισότητα πρόσβαση σε ποιοτικές κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.ια του Προγράμματος.

Πίνακας 23. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.ια

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
PSO792 αριθμός ληπτών voucher για την ένταξη παιδιών σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	αριθμός ατόμων	7.862	7.862	-
PSO796 αριθμός συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	αριθμός δομών	49	51	↑
PSO801 αριθμός συνεχιζόμενων δομών/φορέων υγείας	Αριθμός δομών ή/και φορέων (οντότητες)	17	19	↑
PSO806 αριθμός νέων δομών/φορέων υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών ή/και φορέων (οντότητες)	21	21	-
PSO807 αριθμός νέων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	αριθμός δομών	11	11	-
Αποτελεσμάτων				
PSR792 αριθμός παιδιών που ωφελούνται από την ένταξη σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	αριθμός ατόμων	10.478	10.478	-
PSR796 αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών	αριθμός ατόμων	71.976	66.194	↓
PSR801 αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων δομών υγείας	αριθμός ατόμων	72.128	18.600	↓
PSR806 αριθμός επωφελουμένων των νέων δομών/φορέων υγείας	αριθμός ατόμων	-	1.605	↑
PSR807 αριθμός επωφελουμένων των νέων κοινωνικών δομών	αριθμός ατόμων	11.506	11.506	-

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ4.ια είναι οι ακόλουθες:

- **PSO796. αριθμός συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται:** **Αύξηση** της τιμής στόχου από 49 σε **51 δομές**. Η μεταβολή αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι κατά τον αρχικό σχεδιασμό δύο (2) συνεχιζόμενες πράξεις της Κατηγορίας Δράσης 4.11.2 «Δομές παραδοχής Αγαθών» που διέθεταν η κάθε μια δύο (2) διακριτές δομές είχαν απεικονιστεί ως μία (1) δομή.
- **PSO801. αριθμός συνεχιζόμενων δομών/φορέων υγείας:** **Αύξηση** της τιμής στόχου από 17 σε **19 δομές**. Η μεταβολή αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι κατά τον αρχικό σχεδιασμό δύο (2) συνεχιζόμενες πράξεις της Κατηγορίας Δράσης 4.11.11 «Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων (αλκοόλ,

ναρκωτικές ουσίες κλπ.) (συνεχιζόμενες δομές)» που διέθεταν η κάθε μια δύο (2) διακριτές δομές είχαν απεικονιστεί ως μία (1) δομή.

- **PSR796. αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών:** **Μείωση** της τιμής στόχου από 71.976 σε **66.194 άτομα**. Η μεταβολή αυτή οφείλεται αποκλειστικά στη μείωση του αριθμού των ωφελουμένων της Δράσης 4.11.3 «Δομές παροχής Αγαθών (συνεχιζόμενες)» που προκύπτει αφενός από τη μείωση της διαθέσιμης ΔΔ κατά 1 εκ. € και αφετέρου από τον ορθό επανυπολογισμό της τιμής στόχου. Ειδικότερα ο στόχος του δείκτη είχε εκτιμηθεί με βάση την παραδοχή μέσου ετήσιου αριθμού ωφελουμένων των πράξεων με 2πλές δομές στο ύψος των 548 ατόμων αντί των 392 και των 126 αντί των 181 για τις μονές δομές (τελικά στοιχεία υλοποίησης των πράξεων της ΠΠ 2014-2020), ενώ παράλληλα υπήρξε λανθασμένος αριθμητικός υπολογισμός των πράξεων διπλών και μονών δομών (4 διπλές και 4 μονές, αντί του ορθού των 3 διπλών και 5 μονών δομών).
- **PSR801. αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων δομών υγείας:** **Μείωση** της τιμής στόχου του Δείκτη από 72.128 σε **18.600 άτομα**. Ο Δείκτης σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΔΤΔ μετρά σε επίπεδο πράξης τον αριθμό μοναδικών ΑΜΚΑ ατόμων που ωφελούνται/λαμβάνουν υπηρεσίες (ως υλοποιημένα ραντεβού) από τις συνεχιζόμενες ΤΟΜΥ (Δράση 4.11.9) και τις δομές αντιμετώπισης εξαρτήσεων (Δράση 4.11.10). Ο Δείκτης για τις συνεχιζόμενες ΤΟΜΥ επικαιροποιήθηκε σύμφωνα με τις νέες εκτιμήσεις της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ του Υπουργείου Υγείας (από 70.668 σε 16.650 άτομα), ενώ ο Δείκτης των δομών αντιμετώπισης των εξαρτήσεων επικαιροποιήθηκε με βάση τη διόρθωση/ αύξηση του δείκτη εκροών (από 1.460 σε 1.950 άτομα).
- **PSR806. αριθμός επωφελουμένων των νέων δομών/φορέων υγείας:** **Ενημέρωση** της τιμής στόχου του δείκτη με βάση τα προγραμματιζόμενα από το Υπουργείο Υγείας αποτελέσματα των νέων δομών ψυχικής υγείας της Δράσης 4.11.10 «Ενίσχυση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας» και αντιμετώπισης εξαρτήσεων της Δράσης Δ.11.10 «Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων (αλκοόλ, ναρκωτικές ουσίες κλπ.)». Σημειώνεται ότι για τις παραπάνω Δράσεις κατά τον σχεδιασμό του Προγράμματος δεν είχε προσδιορισθεί η τιμή στόχος του Δείκτη, ενώ εξακολουθούν να μην είναι διαθέσιμα δεδομένα με βάση τα οποία μπορεί να γίνει οποιαδήποτε σχετικά ασφαλής εκτίμηση του αριθμού των ωφελουμένων από τις νέες ΤΟΜΥ και ΚΟΜΥ.

Ειδικός Στόχος 4.ιβ Κοινωνική ένταξη των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο

Δεν προτείνεται αναθεώρηση του συστήματος δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 4.ιβ του Προγράμματος.

4.1.6. Προτεραιότητα 6. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου

4.1.6.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 6

Με βάση τις εγκεκριμένες και οριστικοποιημένες πλέον στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης (ΒΑΑ) και ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων εκτός ΒΑΑ, προσαρμόζεται η κατανομή των πόρων των Ειδικών Στόχων της Προτεραιότητας 6 ανά Κατηγορία Δράσης και Πεδίο Παρέμβασης, όπως παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 24. Μεταβολές πόρων ανά Ειδικό Στόχο και Κατηγορία Δράσεων της Προτεραιότητας 6

ΕΣ	Κατηγορίες Δράσεων	ΠΠ Κωδ.	π/υ (ΔΔ)	Μεταβολή π/υ (ΔΔ)	Νέος π/υ (ΔΔ)
5.ι	5.1.1. Εφαρμογές ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα	16	2.500.000	-1.992.000	508.000
	5.1.2. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα	45	7.500.000	-4.198.572	3.301.428
	5.1.3. Αντιμετώπιση της διάβρωσης ακτών	58	5.000.000	-1.510.000	3.490.000
		60	0	4.180.000	4.180.000
	5.1.4. Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας	121	4.000.000	-350.000	3.650.000
	5.1.5. Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών κοινωνικής μέριμνας	127	3.500.000	-1.260.000	2.240.000
	5.1.6. Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος	166	11.000.000	3.102.000	14.102.000
	5.1.7. Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων περιοχών ΣΒΑΑ	79	18.025.428	19.629.572	37.655.000

ΕΣ	Κατηγορίες Δράσεων	ΠΠ Κωδ.	π/υ (ΔΔ)	Μεταβολή π/υ (ΔΔ)	Νέος π/υ (ΔΔ)
	5.1.8. Ηλεκτροκίνηση των αστικών συγκοινωνιών	82	2.498.000	-2.200.500	297.500
	5.1.9. Διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων και προμήθεια ποδηλάτων	83	4.000.000	-3.844.600	155.400
	5.1.10. Ενίσχυση επιχειρήσεων περιοχών ΣΒΑΑ για την βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης	40	3.000.000	-1.757.000	1.243.000
	5.1.11. Αναβάθμιση/συμπλήρωση των υποδομών α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης	122	0	1.320.000	1.320.000
	5.1.12. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΒΑΑ	169	0	881.100	881.100
	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων περιοχών ΣΒΑΑ	24	2.000.000	-2.000.000	0
	Αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων στο αστικό περιβάλλον	58	3.000.000	-3.000.000	0
	Συμπλήρωση/Αναβάθμιση δικτύων ύδρευσης	62	6.000.000	-6.000.000	0
	Υποδομές Διαχείρισης Απορριμμάτων μικρής κλίμακας	67	1.000.000	-1.000.000	0
Σύνολο ΕΣ 5.i			73.023.428	0	73.023.428
5.ii	5.2.1. Συμπλήρωση/ αναβάθμιση του τοπικού οδικού δικτύου	93	3.300.000	1.938.000	5.238.000
	5.2.2. Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος	166	3.800.000	2.208.636	6.008.636
	5.2.3. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας	165	1.000.000	1.860.000	2.860.000
	5.2.4. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων περιοχών ΟΧΕ	24	1.000.000	-650.000	350.000
	5.2.5. Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα	59	0	2.795.000	2.795.000
	5.2.6. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΟΧΕ	169	0	210.000	210.000
	Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων των χώρων αστικών/ημιαστικών κέντρων	79	4.861.636	-4.861.636	0
	Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος	167	2.000.000	-2.000.000	0
	Εφαρμογές ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα	16	700.000	-700.000	0
	Υποδομές Διαχείρισης Απορριμμάτων μικρής κλίμακας	67	800.000	-800.000	0
Σύνολο ΕΣ 5.ii			17.461.636	0	17.461.636
Σύνολο Προτεραιότητας 6			90.485.064	0	90.485.064

4.1.6.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών Προτεραιότητας 6

Ειδικός Στόχος 5.i. Ολοκληρωμένη ανάπτυξη στις αστικές περιοχές

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 5.i του Προγράμματος.

Πίνακας 25. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 5.i

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
RCO01. Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	Επιχειρήσεις	100	36	↓
RCO02. Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	100	36	↓
RCO14. Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	12	1	↓
RCO19. Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	Τετραγωνικά μέτρα	19.737	12.513	↓
RCO25. Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	Χιλιόμετρα	3	0,84	↓
RCO26. Πράσινες υποδομές που κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Εκτάρια	8,97		Διαγραφή

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
RCO30. Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	Χιλιόμετρα	81,15		Διαγραφή
RCO57. Ικανότητα φιλικού προς το περιβάλλον τροχαίου υλικού μαζικών δημόσιων συγκοινωνιών	Επιβάτες	150	30	↓
RCO58. Υποδομές για ποδηλασία που υποστηρίζονται	Χιλιόμετρα	40,2	5	↓
RCO66. Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	Άτομα	305	163	↓
RCO67. Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	Άτομα		200	Προσθήκη
RCO70. Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	116	12.000	↑
RCO77. Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	12	9	↓
RCO107. Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων	Ευρώ	1.000.000		Διαγραφή
RCO114. Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές	Τετραγωνικά μέτρα		288.637	Προσθήκη
RCO121. Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (εκτός των πλημμυρών και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	Εκτάρια		7,4	Προσθήκη
PSO904. Επιφάνεια αντιπλημμυρικών έργων μη γειτνιαζόντων με υδάτινο περιβάλλον	Τετραγωνικά Χιλιόμετρα	0,4		Διαγραφή
RCO75. Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	Συνεισφορές σε στρατηγικές	4	4	-
RCO74. Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	Άτομα	110.000	97.359	↓
PSO694. Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός		4	Προσθήκη
Αποτελεσμάτων				
RCR01. Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	Ετήσια ΙΠΑ	2,6		Διαγραφή
RCR11. Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	110.000	25.000	↓
RCR26. Ετήσια πρωτογενής κατανάλωση ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικιών, δημόσιων κτιρίων, επιχειρήσεων, άλλων)	MWh/έτος		6.014	Προσθήκη
RCR29. Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	Τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	3.621	3.013	↓
RCR35. Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	Άτομα	99.043		Διαγραφή
RCR37. Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (εκτός των πλημμυρών ή των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	Άτομα	81.288	87.388	↑
RCR41. Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	Άτομα	15.369		Διαγραφή
RCR62. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών	χρήστες/έτος	657.000	3.000	↓
RCR64. Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	755.040	1.000	↓
RCR70. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	χρήστες/έτος	305	163	↓
RCR71. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος		200	Προσθήκη
RCR74. Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	116	12.000	↑
RCR77. Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	166.955	166.955	-
RCR103. Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά	Τόνοι/έτος	177,69		Διαγραφή

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
PSR999. Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων	Άτομα	85.675	97.359	↑
PSR998. Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Φορείς	88	88	-

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ5.ι είναι οι ακόλουθες:

- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO01** από 100 σε **36** επιχειρήσεις με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις ενίσχυσης επιχειρήσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης (ΠΠ 40) που περιλαμβάνονται στις εγκεκριμένες ΣΒΑΑ. Αντίστοιχα μειώνεται και η τιμή στόχος του δείκτη **RCO02**. Οι ανωτέρω δείκτες συνδέονται με τη Δράση 5.1.10 «Ενίσχυση επιχειρήσεων περιοχών ΣΒΑΑ για την βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης» π/υ 1.243.000 €, στο πλαίσιο της οποίας προβλέπεται η ενίσχυση 36 επιχειρήσεων σε περιοχές των ΣΒΑΑ για την ενεργειακή τους αναβάθμιση, εκτιμώντας μέσο μοναδιαίο κόστος ΔΔ 35.000 € ανά επιχείρηση.
- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO14** από 12 σε 1, δεδομένου ότι σχετικές παρεμβάσεις ανάπτυξης εφαρμογών ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα (Δράση 5.1.1.) προβλέπονται μόνο στο ΣΒΑΑ Ηρακλείου, με φορέα υλοποίησης το Δήμο Ηρακλείου. Αντίστοιχα μειώνεται και η τιμή στόχος του δείκτη αποτελεσμάτων **RCR11** από 110.000 σε 25.000 χρήστες/έτος.
- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO19** από 19.737 σε **12.513** τετραγωνικά μέτρα με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης δημόσιων κτηρίων (ΠΠ 45) που περιλαμβάνονται στις εγκεκριμένες ΣΒΑΑ. Αντίστοιχα μειώνεται και η τιμή του δείκτη **RCR29** από 2.777 τόνους ισοδύναμου CO₂/έτος σε 1.760, με αντίστοιχη μείωση και της τιμής βάσης από 4.628 σε 2.934. Για την ποσοτικοποίηση των αποτελεσμάτων της Δράσης 5.1.2 «Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα» προστίθεται και ο δείκτης **RCR26** «Ετήσια πρωτογενής κατανάλωση ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικιών, δημόσιων κτιρίων, επιχειρήσεων, άλλων)» με τιμή βάσης 5.856 MWh/έτος και στόχο μείωση κατά 40% της κατανάλωσης ενέργειας (3.514 MWh/έτος).
- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO25** από 3 σε **0,84** χιλιόμετρα, με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στις εγκεκριμένες ΣΒΑΑ και λαμβάνοντας υπόψη την προσθήκη του ΠΠ 60 στη Δράση 5.1.3 «Αντιμετώπιση της διάβρωσης ακτών» και την μεταφορά πόρων ύψους 1,51 εκ. € από το ΠΠ 58 στο ΠΠ 60.
- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO57** από 150 σε 30 επιβάτες, με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις στο πλαίσιο της Δράσης 5.1.8 «Ηλεκτροκίνηση των αστικών συγκοινωνιών» που προβλέπονται στο ΣΒΑΑ Αγ. Νικολάου. Αντίστοιχα μειώνεται και η τιμή στόχος του Δείκτη **RCR62** «Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών» από 657.000 σε 3.000 Χρήστες/έτος.
- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO58** από 40,2 σε 5 χιλιόμετρα, με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις στο πλαίσιο της Δράσης 5.1.9 «Διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων και προμήθεια ποδηλάτων» που προβλέπονται στο ΣΒΑΑ Ρεθύμνου. Αντίστοιχα μειώνεται και η τιμή στόχος του Δείκτη **RCR64** «Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία» από 755.040 σε 1.000 άτομα.
- Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη **RCR29** που συνδέεται με την Δράση 5.1.10 «Ενίσχυση επιχειρήσεων περιοχών ΣΒΑΑ για την βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης» από 844 τόνους ισοδύναμου CO₂/έτος σε 1.253, με αντίστοιχη αύξηση και της τιμής βάσης από 1.407 σε 2.088. Σημειώνεται ότι ο RCR29 τροφοδοτείται πέρα από την ανωτέρω δράση και από την Δράση 5.1.2, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω και η συνολική τιμή στόχος του στο πλαίσιο του ΕΣ 5.1 παρουσιάζει μείωση από 3.621 σε 3.013 τόνους ισοδύναμου CO₂/έτος.
- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO66** από 305 σε 163 άτομα, με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις στο πλαίσιο της Δράσης 5.1.4 «Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας» που προβλέπονται στις ΣΒΑΑ Αγ. Νικολάου και Ρεθύμνου. Αντίστοιχα μειώνεται και η τιμή στόχος του Δείκτη **RCR70** «Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας».
- Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO70** από 116 σε 12.000 άτομα/έτος με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις στο πλαίσιο της Δράσης 5.1.5 «Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών κοινωνικής μέριμνας» που προβλέπονται στις ΣΒΑΑ Χανίων και Ηρακλείου. Αντίστοιχα αυξάνεται και η τιμή στόχος του Δείκτη **RCR74** «Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας».

- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO77** από 12 σε 9 πολιτιστικούς/τουριστικούς χώρους με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις (ΠΠ 166) που περιλαμβάνονται στις εγκεκριμένες ΣΒΑΑ.
- Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη **RCR37** από 81.288 σε 87.388 άτομα, με βάση τον εκτιμώμενο πληθυσμό που θα ωφεληθεί από τις παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της Δράσης 5.1.3 των εγκεκριμένων ΣΒΑΑ.
- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO74** από 110.000 σε 97.359 άτομα, με βάση τον πληθυσμό των περιοχών εφαρμογής των εγκεκριμένων Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.
- Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη **PSR999** από 85.675 σε 97.359 άτομα. Με βάση τις εγκεκριμένες ΣΒΑΑ και τη συμπερίληψη σημαντικού πλήθους έργων αστικών αναπλάσεων στο σύνολο των τεσσάρων μεγάλων αστικών κέντρων της Περιφέρειας εκτιμάται ότι το σύνολο του πληθυσμού των περιοχών παρέμβασης θα ωφεληθεί από τις εν λόγω παρεμβάσεις.
- **Διαγράφονται** από το σύστημα δεικτών του Ειδικού Στόχου 5.ι του Προγράμματος οι ακόλουθοι δείκτες, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνονται σχετικές δράσεις στις εγκεκριμένες ΣΒΑΑ, με αντίστοιχη διαγραφή και των αντίστοιχων κατηγοριών δράσης και πεδίων παρέμβασης:
 - RCO30. Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης
 - RCO107. Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων
 - PSO904. Επιφάνεια αντιπλημμυρικών έργων μη γειτνιαζόντων με υδάτινο περιβάλλον
 - RCR01. Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες
 - RCR35. Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα
 - RCR41. Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης
 - RCR103. Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά
 - RCO26. Πράσινες υποδομές που κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Ο δείκτης RCO26 είχε αρχικά συνδεθεί με τη Δράση 5.1.10 «Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων περιοχών ΣΒΑΑ», αλλά δεδομένου ότι οι παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στις εγκεκριμένες ΣΒΑΑ δεν έχουν ως κύριο στόχο προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, αφαιρείται. Για την ποσοτικοποίηση των εκροών της συγκεκριμένης δράσης έχει προστεθεί στο σύστημα δεικτών του Ειδικού Στόχου 5.ι ο δείκτης RCO121, όπως αναφέρεται κατωτέρω.
- Προσθήκη των ακόλουθων δεικτών:
 - **RCO121.** Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή (εκτός των πλημμυρών και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών), για την ποσοτικοποίηση των παρεμβάσεων αντιμετώπισης της διάβρωσης ακτών (ΠΠ60) στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ του Δήμου Χανίων και του Δήμου Ηρακλείου. Ο στόχος του RCO121 εκτιμάται σε 7,4 εκτάρια με βάση τα εγκεκριμένα έργα των ανωτέρω ΣΒΑΑ.
 - **RCO67.** Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων & **RCR71.** Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων, για την ποσοτικοποίηση των παρεμβάσεων της Δράσης 5.1.11 «Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης» που προβλέπονται στη ΣΒΒΑ Ρεθύμνου. Ο στόχος του RCO67 εκτιμάται σε 200 άτομα και αντίστοιχα σε 200 χρήστες/έτος ο στόχος του δείκτη αποτελεσμάτων.
 - **RCO114.** Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές, για την ποσοτικοποίηση των παρεμβάσεων της Δράσης 5.1.7 «Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων περιοχών ΣΒΑΑ» (ΠΠ79) που προβλέπονται και στις 4 ΣΒΑΑ. Ο στόχος του RCO114 εκτιμάται σε 288.637 τετραγωνικά μέτρα.
 - **RCR26.** Ετήσια πρωτογενής κατανάλωση ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικιών, δημόσιων κτιρίων, επιχειρήσεων, άλλων). Ο δείκτης RCR26 ποσοτικοποιεί τα αποτελέσματα της Δράσης 5.1.2 «Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα», όπως έχει ήδη αναφερθεί ανωτέρω, καθώς και

της Δράσης 5.1.10 «Ενίσχυση επιχειρήσεων περιοχών ΣΒΑΑ για την βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης». Ο συνολικός του στόχος εκτιμάται σε 6.014 MWh/έτος.

- ο **PSO694**. Δικαιούχοι που υποστηρίζονται για την ποσοτικοποίηση των παρεμβάσεων τεχνικής βοήθειας. Ως στόχος του δείκτη τίθεται η τιμή 4 που αντιστοιχεί στον αριθμό των φορέων υλοποίησης των ΣΒΑΑ.

Ειδικός Στόχος 5.ii. Ολοκληρωμένη ανάπτυξη στις αγροτικές και παράκτιες περιοχές

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 5.ii του Προγράμματος.

Πίνακας 26. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του ΕΣ 5.ii

Δείκτης	ΜΜ	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκρών				
RCO01 . Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	Επιχειρήσεις	20	7	↓
RCO02 . Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	20	7	↓
RCO14 . Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	3		Διαγραφή
RCO26 . Πράσινες υποδομές που κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Εκτάρια	2,42		Διαγραφή
RCO46 . Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών - μη ΔΕΔ-Μ	Χιλιόμετρα	2,04	12	↑
RCO77 . Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	4	28	↑
RCO28 . Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	Εκτάρια		4	Προσθήκη
PSO911 . Δράσεις Τουριστικής Προβολής	Δράσεις	5	5	-
RCO107 . Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων	Ευρώ	800.000		Διαγραφή
RCO75 . Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	Συνεισφορές σε στρατηγικές	1	1	-
RCO74 . Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	Άτομα	63.000	202.026	↑
PSO694 . Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός		5	Προσθήκη
Αποτελεσμάτων				
RCR01 . Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	Ετήσια ΙΠΑ	1,3	1,75	↑
RCR11 . Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	63.000		Διαγραφή
RCR36 . Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	Άτομα		5.000	Προσθήκη
RCR56 . Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωποημέρες/έτος	4	9.224,78	↑
RCR77 . Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	507.634	1.370.548	↑
RCR95 . Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	Άτομα	15.000		Διαγραφή
RCR103 . Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά	Τόνοι/έτος	66,12		Διαγραφή
PSR998 . Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Φορείς	20	20	-

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών του ΕΣ5.ii είναι οι ακόλουθες:

- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO01** από 20 σε 7 επιχειρήσεις με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις ενίσχυσης των επιχειρήσεων των περιοχών ΟΧΕ. Αντίστοιχα μειώνεται και η τιμή στόχου του δείκτη **RCO02**. Οι ανωτέρω δείκτες συνδέονται με τη Δράση 5.2.4 «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των

επιχειρήσεων περιοχών ΟΧΕ» π/υ 350.000 €, στο πλαίσιο της οποίας προβλέπεται η ενίσχυση 7 επιχειρήσεων σε περιοχές της ΟΧΕ, εκτιμώντας μέσο μοναδιαίο κόστος ΔΔ 50.000 € ανά επιχείρηση. Τα αποτελέσματα της Δράσης 5.2.4 τροφοδοτούν το δείκτη **RCR01**. Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες, η τιμή στόχος του οποίου αυξάνεται από 1,3 σε 1,75. Η νέα τιμή στόχος προσδιορίζεται με βάση την εκτίμηση δημιουργίας 0,25 θέσεων εργασίας σε ετήσια ΙΠΑ ανά ενισχυόμενη επιχείρηση.

- Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO46**. Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών - μη ΔΕΔ-Μ, από 2,04 σε 12 χιλιόμετρα, με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις της Δράσης 5.2.1 «Συμπλήρωση/ αναβάθμιση του τοπικού οδικού δικτύου». Αντίστοιχα, αυξάνεται και η τιμή στόχος του δείκτη αποτελεσμάτων **RCR56** «Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών» από 4 σε 9.224,78 ανθρωποημέρες/ έτος.
- Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO77** από 4 σε 28 πολιτιστικούς/τουριστικούς χώρους με βάση τις προβλεπόμενες παρεμβάσεις (ΠΠ 166 & 165) που περιλαμβάνονται στην εγκεκριμένη ΟΧΕ. Αντίστοιχα, αύξηση παρουσιάζει και η τιμή στόχος του δείκτη αποτελεσμάτων **RCR77**. Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται, από 507.634 σε 1.370.548 επισκέπτες/έτος.
- Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη **RCO74** από 63.000 σε 202.026 άτομα, με βάση τον πληθυσμό των περιοχών εφαρμογής της εγκεκριμένης ΟΧΕ.
- **Διαγράφονται** από το σύστημα δεικτών του Ειδικού Στόχου 5.ii του Προγράμματος οι ακόλουθοι δείκτες, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνονται σχετικές δράσεις στην εγκεκριμένη ΟΧΕ, με αντίστοιχη διαγραφή και των αντίστοιχων κατηγοριών δράσης και πεδίων παρέμβασης:
 - RCO14. Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών και ο αντίστοιχος δείκτης αποτελεσμάτων RCR11. Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών.
 - RCO26. Πράσινες υποδομές που κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και ο αντίστοιχος δείκτης αποτελεσμάτων RCR95. Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές
 - RCO107. Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων και ο αντίστοιχος δείκτης αποτελεσμάτων RCR103. Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά.
- **Προσθήκη** των ακόλουθων δεικτών:
 - **RCO28**. Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές, για την ποσοτικοποίηση των παρεμβάσεων της Δράσης 5.2.5 «Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα» (ΠΠ 59) που προβλέπονται στη ΟΧΕ. Ο στόχος του RCO28 εκτιμάται σε 4 εκτάρια.
 - **RCR36**. Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές, για την ποσοτικοποίηση των αποτελεσμάτων των ανωτέρω παρεμβάσεων με τιμή στο 5.000 άτομα.
 - **PSO694**. Δικαιούχοι που υποστηρίζονται για την ποσοτικοποίηση των παρεμβάσεων τεχνικής βοήθειας στο πλαίσιο του ειδικού στόχου 5.2, με τιμή στόχο 5.

4.1.7. Προτεραιότητα 7. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

4.1.7.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων της Προτεραιότητας 7

Δεν προτείνεται τροποποίηση των διαθέσιμων πόρων της Προτεραιότητας στις/ στα επιμέρους Κατηγορίες Δράσεων και Πεδία Παρέμβασης.

4.1.7.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών της Προτεραιότητας 7

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών της Προτεραιότητας 7 του Προγράμματος.

Πίνακας 27. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών της Προτεραιότητας 7

Δείκτης	MM	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
PSO693. Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Αριθμός	30	50	↑
PSO694. Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός	10	5	↓
PSO696. Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Αριθμός	20	20	-
PSO697. Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Αριθμός	2	1	↓
PSO691. Έλεγχοι και Επιθεωρήσεις	Αριθμός	80	80	-

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών της Προτεραιότητας 7 είναι οι ακόλουθες:

- Αύξηση της τιμής στόχου του δείκτη PSO693 από 30 σε 50 με επικαιροποίηση του εκτιμώμενου μοναδιαίου κόστους ανά σύμβαση.
- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη PSO694 από 10 σε 5 με επικαιροποίηση του εκτιμώμενου μοναδιαίου κόστους ανά Δικαιούχο που υποστηρίζεται.
- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη PSO697 προβολής από 2 σε 1 επικοινωνιακά σχέδια δράσης.

4.1.8. Προτεραιότητα 8. Τεχνική Βοήθεια EKT+

4.1.8.1. Τροποποίηση διαθέσιμων πόρων της Προτεραιότητας 8

Δεν προτείνεται τροποποίηση των διαθέσιμων πόρων της Προτεραιότητας στις/ στα επιμέρους Κατηγορίες Δράσεων και Πεδία Παρέμβασης.

4.1.8.2. Τροποποίηση συστήματος δεικτών της Προτεραιότητας 8

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται οι προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών της Προτεραιότητας 8 του Προγράμματος.

Πίνακας 28. Προτεινόμενες μεταβολές στους δείκτες εκροών της Προτεραιότητας 8

Δείκτης	MM	Στόχος 2029	Νέος Στόχος 2029	Μεταβολή
Εκροών				
PSO693 -Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Αριθμός	19	19	-
PSO694 -Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Αριθμός	5	2	↓
PSO696 -Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Αριθμός	10	10	-
PSO697 -Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Αριθμός	2	1	↓
PSO691. Έλεγχοι και Επιθεωρήσεις	Αριθμός	70	70	-

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο σύστημα δεικτών της Προτεραιότητας 8 είναι οι ακόλουθες:

- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη PSO694 από 5 σε 2 με επικαιροποίηση του εκτιμώμενου μοναδιαίου κόστους ανά Δικαιούχο που υποστηρίζεται.
- Μείωση της τιμής στόχου του δείκτη PSO697 προβολής από 2 σε 1 επικοινωνιακά σχέδια δράσης.

